

1. הסברים

נתונים מקוריים: ברוב הסדרות ברחון מוצגים נתונים חודשיים. בחלק מהסדרות, שבעבורן אין בלמ"ס נתונים חודשיים, מוצגים נתונים רבע-שנתיים (בפרקים "חשבונות לאומיים", "מאזן התשלומים" ו"בינוי" ובלוחות העוסקים בסקר כוח אדם בפרק "עבודה ושכר").

נתונים מנוכי עונתיות מתקבלים לאחר ניכוי של השפעת העונתיות והשפעת החגים וימי הפעילות מהנתונים המקוריים. נתונים מנוכי עונתיות מחושבים באמצעות השיטה לניכוי עונתיות, X-12-ARIMA, אשר פותחה בלשכה המפקדית של ארצות הברית (US Census Bureau) וכן בעזרת שיטה שפותחה בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס), המאפשרת אמידה בו-זמנית של השפעת תאריכי החגים ומספר ימי הפעילות הנהוגים בישראל.

נתוני מגמה נאמדים על-ידי הסרת ההשפעה של האי-סדירות (רעשים) מהנתונים מנוכי העונתיות.

נתונים מנוכי עונתיות ונתוני מגמה עשויים להשתנות הואיל והם מחושבים **מחדש** עם קבלת נתון מקורי נוסף מדי חודש או רבע שנה (ניכוי עונתיות עדכני).

הסבר מפורט על תהליך ניכוי העונתיות ואמידת המגמה מתפרסם באתר הלמ"ס באינטרנט (הגדרות, סיווגים ושיטות; שיטות סטטיסטיות; סדרות עתיות): [הגורמים העונתיים וגורמי ההתאמה מראש ל-2011, מגמות ל-2007-2011](#).

הנושאים העיקריים המובאים בפרסום הנזכר לעיל הם: הגדרת סדרה עתית ומרכיביה (פרק 2), תיאור השיטה לניכוי עונתיות X-12-ARIMA (פרק 3). בפרק 4 מתואר תהליך של ניכוי עונתיות בלמ"ס: אמידה של גורמי התאמה מראש להשפעה של תאריכי החגים וימי הפעילות (4.1), אמידת גורמים עונתיים (4.2), אמידת סדרה מנוכת עונתיות (4.2.1), אמידת המגמה (4.3.1), ניכוי עונתיות עדכני (4.4.1) וניכוי עונתיות של סדרות מצרפיות (4.4.2). בנספח מובאים נתונים על תאריכי החגים העבריים ועל מספר ימי העבודה הנהוגים בישראל לשנים 1980-2020.

2. הגדרות ומקורות

הגדרות מלאות לסדרות המוצגות ברחון והסברים על מקורות הנתונים, על דרכי איסופם ועיבודם ועל מגבלות הסדרות, אפשר למצוא בשנתון הסטטיסטי לישראל 2011/62, וכן בפרסומים המיוחדים והטכניים של הלשכה (ראה רשימת הפרסומים לפי נושאים באתר הלמ"ס). להלן מובאות ההגדרות בעבור הסדרות העיקריות בצורה תמציתית.

ענפי הכלכלה בלוחות הירחון מסווגים לפי הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה, 1993.

א. אקלים

אקלים ארץ ישראל מתאפיין בתכונות ייחודיות. ישראל שוכנת ב"צומת אקלימי"; אזוריה הדרומיים והמזרחיים מאופיינים באקלים מדברי, בעוד שיתר אזורי הארץ מאופיינים באקלים ים-תיכוני, שהוא חלק מן האקלים הסוב-טרופי.

תכונתו העיקרית של מבנה אקלימי זה היא שונות גבוהה בכמות המשקעים משנה לשנה ובין אזור לאזור. הקיץ חם ושחון, והחורף קריר וגשום.

עונת הגשמים מתחילה בדרך כלל בחודש אוקטובר ומסתיימת במאי. נתוני המשקעים מתייחסים **לשנת הגשם**, המוגדרת כשנה המתחילה בחודש אוגוסט ומסתיימת ביולי בשנה שאחריה.

נתוני הטמפרטורות מפורטים לפי שנה קלנדרית.

נתוני האקלים מוצגים לפי תחנות נבחרות המייצגות את אזוריה הגאוגרפיים השונים של הארץ.

נתוני הממוצעים הרב-שנתיים של כמויות המשקעים ומספר ימי הגשם מעודכנים לתקופת התקן הנורמלית ומתייחסים לשנים 1971-2000. מפורסמים מספר ימי גשם שכמותם מעל 1 מ"מ.

נתוני הממוצעים הרב-שנתיים של הטמפרטורה מעודכנים לתקופת התקן הנורמלית ומתייחסים לשנים 1981-2000, פרט לתחנת חיפה (1988-2000).

הנתונים מתקבלים מהשירות המטאורולוגי בבית דגן.

¹ הלמ"ס, הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה 1993, פרסום טכני 63, מהדורה שנייה, ירושלים, 2003.

כמות משקעים מצטברת: כמות המשקעים המצטברת מתחילת שנת הגשם (אחד באוגוסט) ועד מועד פרסום נתוני הלוח.

טמפרטורת מקסימום יומית ממוצעת: ממוצע חודשי של טמפרטורות המקסימום היומיות.

טמפרטורת מינימום יומית ממוצעת: ממוצע חודשי של טמפרטורות המינימום היומיות.

טמפרטורת מקסימום מוחלטת: הערך הקיצוני הגבוה, כלומר הטמפרטורה הגבוהה ביותר שנמדדה באותו חודש בתחנה.

טמפרטורת מינימום מוחלטת: הערך הקיצוני הנמוך, כלומר הטמפרטורה הנמוכה ביותר שנמדדה באותו חודש בתחנה.

ג. אוכלוסייה

האוכלוסייה מוגדרת כאוכלוסייה הקבועה (דה יורה) והיא כוללת תושבים קבועים בעלי אזרחות ישראלית ותושבי קבע ללא אזרחות ישראלית (לרבות אלה הנעדרים מישראל פחות משנה בעת האומדן), הגרים בשטח מדינת ישראל וביישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון.

עד שנת 2008 כללה האוכלוסייה אומדן של התיירים ושל התושבים הארעיים השוהים בישראל למעלה משנה (למעט דיפלומטים ואנשי או"ם). אומדני האוכלוסייה המבוססים על מפקד האוכלוסין 2008 כוללים את האוכלוסייה הרשומה במרשם האוכלוסין בלבד. אוכלוסייה שאינה רשומה במרשם האוכלוסין לא נכללת באומדן גם אם שהתה בישראל למעלה משנה.

אומדני האוכלוסייה אינם כוללים את אוכלוסיית העובדים הזרים בעלי אשרת עבודה. אוכלוסייה זו נאמדה בכ-220 אלף נפש בסוף שנת 2009 וחלקם שהו בישראל יותר משנה.

קבוצות אוכלוסייה: האוכלוסייה מחולקת לשלוש קבוצות: יהודים, ערבים (מוסלמים, נוצרים ערבים ודרוזים) ואחרים (נוצרים לא-ערבים ואלה שאינם מסווגים לפי דת במשרד הפנים).

להסברים מפורטים, ראה שנתון סטטיסטי לישראל, פרק 2 - אוכלוסייה.

ג. תנועה טבעית

לידת חי: לידה של עובר, שאחרי היפרדו מהאם (בין שחבל הטבור נחתך ובין שלא, בין שהשליה עדיין קשורה ובין שלא) מגלה לפחות אחד מסימני החיים האלה: נשימה, דפיקות לב, דופק חבל הטבור או תנועות ברורות של שרירים רצוניים.

שיעורי לידות ופטירות מוצגים לשנה קלנדרית וכן ל-12 החודשים האחרונים שנתוניהם ידועים, ל-1,000 נפש באוכלוסייה הממוצעת. האוכלוסייה הממוצעת היא האוכלוסייה בסוף החודש השישי שב-12 החודשים שנתוניהם ידועים. שיעורי תמותת תינוקות הם ל-12 חודשים ל-1,000 לידות חי בחודשים אלו.

החל בשנת 2002 נתוני הפטירות כוללים פטירות של תושבים ישראלים אשר שהו בחו"ל פחות משנה.

ד. בריאות

הנתונים על תפוסת מיטות בבתי חולים מתקבלים מתחום מידע במשרד הבריאות.

תפוסת מיטות: מספר ימי האשפוז (בפועל) בתקופה מוגדרת, מחולק במספר ימי האשפוז הפוטנציאליים, בהתאם לתעודת הרישום של כל בית חולים (התקן).

אחוז תפוסת המיטות בתקן:

ימי אשפוז בפועל בתקופה X 100

מספר המיטות בתקן בתקופה X מספר הימים בתקופה

ה. תנועות הגירה ותיירות

עולה: אדם שנכנס לארץ לישיבת קבע לפי חוק השבות או לפי חוק הכניסה.

עולה בכוח: אדם שנכנס לארץ באשרת עולה בכוח. בתקנות משרד הפנים שהופעלו החל בחודש יוני 1969 הוגדר עולה בכוח כ"אדם הזכאי לאשרת עולה או לתעודת עולה לפי חוק השבות, התשי"א-1950, ורוצה להיכנס לישראל ולשהות בה לתקופה העולה על 3 חודשים". החל ב-1991 מוגדרת תקופת שהייה בארץ כעד 3 שנים. תקופה זו נועדה לבדוק את האפשרות והתנאים להשתקעות בישראל כעולה.

תייר ששינה מעמדו לעולה או לעולה בכוח: אדם שנכנס לארץ כתייר או במעמד ארעי אחר מלבד "עולה בכוח", ובהיותו בארץ הגיש בקשה וקיבל מעמד של עולה או של עולה בכוח.

תנועת עולים בכוח: כניסות ויציאות של עולים בכוח, לאחר כניסתם הראשונה לישראל.

אזרח עולה: מי שנולד לאזרח ישראלי בעת שהותו בחו"ל, ונכנס לישראל במטרה להשתקע.

תושב ארעי: אזרח חוץ הנכנס לישראל לשהות של למעלה משישה חודשים, לצורך עבודה זמנית, לימודים וכו'.

מבקר: תייר או מבקר יום (כולל נוסע בשיוט).

תייר: מבקר בעל דרכון זר הנכנס לישראל באשרת תייר ויוצא ממנה בתאריך שונה מתאריך הכניסה (לא באותו יום).

אינו כולל עולים, אזרחים עולים, עולים בכוח, עובדים זרים ומבקרי יום.

מבקר יום: מבקר שנכנס ויוצא מישראל באותו תאריך (באותו יום), כולל נוסע בשיוט.

נוסע בשיוט: מבקר הנכנס לישראל בשיט חופים ובאניות צי זרות, הבא בדרך כלל ליום או ליומיים, ולן באנייה.

ישראלי: בעל אזרחות ישראלית ותושב קבע ללא אזרחות ישראלית, היוצא לחו"ל בדרכון ישראלי לכל מטרה שהיא. אזרחים ישראלים המתגוררים בחו"ל ובאים לביקור בארץ בהציגם דרכון ישראלי (כלולים אף הם בתנועת הישראלים). הנתונים אינם כוללים את תנועת ערביי יהודה והשומרון וחבל עזה.

דרך הנסיעה: האופן שבו היוצא לחו"ל או הנכנס לישראל בוחר לנסוע: דרך האוויר, הים או היבשה.

משך השהות: משך הזמן שהתייר נמצא בארץ. תייר ששהה בישראל פחות מלילה אחד, נחשב כמי ששהה חצי יום.

ו. חשבונות לאומיים¹

תוצר מקומי גולמי: סך כל הערך המוסף של כל היצרנים המקומיים (התפוקה פחות צריכת הביניים), בתוספת מסים נטו (מסים פחות התמיכות על מוצרים) שאינם כלולים בערך התפוקה. תוצר מקומי גולמי מתקבל גם מסיכום ההוצאה לצריכה סופית בתוספת השקעה גולמית ויצוא פחות יבוא. כמו כן, תוצר מקומי גולמי מתקבל מסיכום ההכנסות הראשוניות שחולקו על ידי היחידות היצרניות המקומיות - התמורה לשכירים בתוספת עודף תפעולי גולמי, הכנסות מעורבות ומסים נטו על ייצור ועל יבוא.

עד שנת 1995 הגדרת התוצר הייתה שונה והיא לא כללה מסים נטו על היבוא וכן כללה מרכיבי תמורה שניתנו ליצוא.

הוצאה לצריכה פרטית: סך כל ההוצאה לצריכה של משקי בית ישראליים וההוצאה לצריכה של מוסדות ללא כוונת רווח המשרתים משקי בית ועיקר הוצאותיהם אינו ממומן על ידי המגזר הממשלתי.

¹ ההגדרות מבוססות על:

System of National Accounts 1993, Commission of the European Communities, International Monetary Fund, Organization for Economic Co-operation and Development, United Nations and World Bank, Brussels/Luxembourg, New York, Paris, Washington D.C., 1993.

הוצאה לצריכה של משקי בית ישראליים: הוצאות (כולל הוצאות שערך נאמד בצורה עקיפה) של משקי בית של תושבי ישראל על סחורות ושירותים לצריכה אינדיבידואלית, כולל כאלה שנמכרים במחיר שאינו משמעותי מבחינה כלכלית, ועל סחורות ושירותים לצריכה שנרכשים בחו"ל.

הוצאה לצריכה של משקי בית בשוק המקומי: פירוט הצריכה למרכיביה מתייחס להוצאות כלל משקי הבית (של ישראלים ושל תושבי חוץ לארץ) בשוק המקומי, וזאת בהיעדר נתונים מפורטים שוטפים על צריכת ישראלים בלבד.

הוצאה לצריכה ציבורית: הוצאות (כולל הוצאות שערך נאמד בצורה עקיפה) של המגזר הממשלתי על סחורות ושירותים לצריכה אינדיבידואלית ועל שירותים לצריכה קולקטיבית.

ההוצאה לצריכה ציבורית שווה גם לסיכום של ערך תשומות הביניים שנצרכו, התשלומים לעובדים, המסים על ייצור (כולל מס שכר ומס מעסיקים), והבלאי של נכסים קבועים.

צריכה אינדיבידואלית למעשה (קודם: סך כל ההוצאה לצריכה אינדיבידואלית בפועל): סך כל ערך ההוצאה לצריכה סופית של משקי בית, ההוצאה לצריכה סופית של מוסדות ללא כוונת רווח המשרתים משקי בית וההוצאה לצריכה ציבורית על סחורות ושירותים המשרתים לצריכה אינדיבידואלית.

סחורה או שירות לצריכה אינדיבידואלית הם כאלה שמקבל משק בית, ואשר משמשים למילוי הצרכים של חברי משק הבית. דוגמאות: הוצאה לביגוד, הוצאה למזון, הוצאה לבריאות והוצאה לחינוך.

שירות לצריכה קולקטיבית (קודם: הוצאה לצריכה קולקטיבית של הממשלה): שירות שמסופק בו-זמנית לכל החברים בקהילה או לכל החברים בחלק מסוים של הקהילה (למשל לכל משקי בית באזור מסוים).

דוגמאות: הוצאות לביטחון ולסדר ציבורי והוצאות למינהל כללי.

הוצאה לצריכה סופית: סך כל ההוצאה לצריכה סופית של משקי בית, של המגזר הממשלתי ושל מוסדות ללא כוונת רווח המשרתים משקי בית. ניתן להגדיר הוצאה לצריכה סופית גם כערך הצריכה למעשה של סחורות ושירותים לצריכה אינדיבידואלית שמקבלים משקי בית של תושבי ישראל, בתוספת ערך הצריכה הקולקטיבית שמספק המגזר הממשלתי לקהילה או לחלקים גדולים של הקהילה.

השקעה גולמית (קודם: השקעה גולמית מקומית): רכישות נטו של נכסים מיוצרים, לצורך השקעות בנכסים קבועים, במלאים ובדברי ערך.

שינוי המלאי: ערך התוספות למלאי פחות ערך המשיכות ופחות ערך ההפסדים החוזרים של סחורות שמוחזקות במלאי בתקופת החשבון. כולל: (א) שינויים במלאי המוצרים המוחזקים בידי היצרנים לפני עיבוד נוסף, מכירה, אספקה ליחידות אחרות או שימוש אחר; (ב) שינויים במלאי המוצרים שנרכשו מיחידות אחרות ומיועדים לצריכת ביניים או למכירה חוזרת ללא עיבוד נוסף.

ערך השינוי הפיזי במלאי בתקופה הנסקרת נאמד כהפרש בין ערך המלאי בסוף התקופה לבין ערך המלאי בתחילתה, כאשר שניהם מוערכים במחירים הממוצעים של התקופה.

השקעה גולמית בנכסים קבועים: סך כל ערך התוספות נטו של נכסים קבועים של יצרן בתקופת החשבון, ועוד הוצאה ספציפית מסוימת על שירותים שמתווספים לערך של נכסים לא מיוצרים.

כולל השקעות בנכסים קבועים של חברות עסקיות, של המגזר הממשלתי ושל מוסדות ללא כוונת רווח. ההוצאות כוללות רכישת נכסים בני-קיימה (למעט קרקע ומרצעי עפרות) לשימוש אזרחי, עבודות בנייה בתהליך, שיפוצים בקנה מידה גדול, סלילת כבישים ועבודות תשתית אחרות והוצאות להכשרת קרקע ומטעים. כמו כן נכללת ההשקעה בנכסים שאינם מוחשיים (בעיקר הוצאה לרכישה ולייצור עצמי של תכנה והוצאה לחיפושי מינרלים - נפט וגז). לא נכללות הוצאות המגזר הממשלתי על בנייה וציוד לשימוש צבאי.

יצוא ויבוא סחורות ושירותים

יצוא סחורות ושירותים: מכירות, סחר חליפין או מתן מתנות או מענקים של סחורות ושירותים על ידי תושבים מקומיים לתושבים זרים.

יבוא סחורות ושירותים: רכישות, סחר חליפין או קבלת מתנות או מענקים של סחורות ושירותים על ידי תושבים מקומיים מתושבים זרים. סחורות כוללות סחורות לשימוש סופי, סחורות המיועדות לעיבוד, סחורות שנרכשו בנמלים זרים בידי מובילים מקומיים וזהב לא מוניטרי. שירותים כוללים הובלה, נסיעות, תקשורת, בנייה, ביטוח, שירותים פיננסיים, מחשוב ומידע, דמי רישוי וזיכיונות,

שירותים עסקיים אחרים, שירותים אישיים, שירותי תרבות ובידור ושירותים ממשלתיים שלא נכללו בסעיפים הנ"ל.

אומדנים במחירים קבועים: האומדנים מחושבים כל שנה במחירי השנה הקודמת, והם שורשרו במחירי 2005 כדי לאפשר השוואה בין שנים לא רצופות. בגלל השרשר, אין האומדנים לכל קבוצה ממרכיבי התוצר מסתכמים לסך ההוצאה על התוצר.

ז. מאזן התשלומים

מאזן התשלומים הוא סיכום של העסקאות הכלכליות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל בתקופה מוגדרת. דיווח זה, שסיכומו מופיע בלוח 1/ז, מורכב מהחלקים האלה:

1. החשבון השוטף

- (א) החשבון השוטף מציג זרמים של סחורות, שירותים, הכנסות ראשוניות (הכנסות מהון ומעבודה) והכנסות משניות (העברות שוטפות) בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל.
- (ב) נתוני היצוא והיבוא של הסחורות מבוססים על הסטטיסטיקה השוטפת של סחר חוץ, לאחר התאמה להגדרות מאזן התשלומים. ערך היבוא והיצוא נרשם על בסיס FOB, דהיינו, לא כולל הוצאות הובלה וביטוח. הנתונים על תשלומים אלו, אם ניתנו לגורמי חוץ, נרשמו בסעיפים המתאימים של חשבון השירותים (שירותי הובלה וביטוח). הנתונים בפרק זה כוללים גם את העסקאות עם תושבי הרשות הפלסטינית, המפורטות בלוח 2/ז.
- (ג) ההעברות השוטפות נרשמות במאזן התשלומים בכל מקרה שנכס לא פיננסי או פיננסי מועבר בין תושבי ישראל לבין תושבי חוץ, מבלי שנכס אחר יעבור במקביל בכיוון ההפוך.

2. חשבון ההון והחשבון הפיננסי

- (א) חשבון ההון כולל העברות הון שהתקבלו ושולמו בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל (כולל העברות ע"י עולים) ורכישות ומכירות של נכסים לא פיננסיים שלא יוצרו שהתבצעו בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל.
- (ב) החשבון הפיננסי כולל את העסקאות הקשורות לנכסים ולהתחייבויות פיננסיים הנערכות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל בתקופה נתונה.
- חשבון זה אינו כולל את השינויים בנכסים ובהתחייבויות הנובעים מתנודות בשערי החליפין של הדולר ביחס לשאר המטבעות הזרים. גם השינויים במחירי הנכסים וההתחייבויות אינם נכללים במאזן התשלומים, אם כי הם נכללים ביתרות הנכסים וההתחייבויות של המשק.
- (ג) רכיבי החשבון הפיננסי ממוינים לפי סוגי ההשקעות הבאים (בארץ ובחו"ל):
- השקעה ישירה** – השקעה פיננסית שהתבצעה בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל, המאפשרת למשקיע במשק אחד שליטה או השפעה ניכרת על ניהול חברה שהיא תושבת משק אחר. (השקעה של מעל 10% מהון המניות של החברה המושקעת).
  - השקעה בתיק ניירות ערך למסחר (Portfolio)** – עסקאות או יתרות פיננסיות בין תושבי ישראל לתושבי חו"ל הקשורות למכשירי חוב או למניות, למעט אלו הכלולות בהשקעה ישירה או בנכסי רזרבה.
  - השקעה אחרת** – בקבוצה זו נכללות שאר תנועות ההון, כמו פיקדונות, הלוואות ממקורות שונים, אשראי ספקים ומקדמות בגין עסקאות.
  - נכסי רזרבה נטו** – נכסים הזמינים לרשויות המוניטריות והנמצאים בשליטתן, לצורכי מימון מאזן התשלומים, להתערבות בשוקי מט"ח כדי להשפיע על שערי החליפין ולמטרות קשורות אחרות.
- תנועות נטו אינן כוללות שינויים בשערי החליפין או במחירי הנכסים.

3. יתרות הנכסים וההתחייבויות של המשק מול חו"ל (לוח 3/ז)

נכסי המשק בחו"ל: יתרות נכסים פיננסיים בלתי מותנים בבעלות תושבי ישראל המוחזקים בידי תושבי חו"ל – כולל חוב חיצוני והשקעות של תושבי ישראל בחו"ל (במניות ובניירות ערך אחרים שאינם מכשירי חוב).

היתרות מפורטות לפי המגזר המשקיע: בנק ישראל, הממשלה, בנקים מסחריים ומגזרים אחרים.

היתרות כוללות השקעות ישירות של תושבי ישראל בחו"ל, השקעות בתיקי ני"ע, הלוואות, פיקדונות, אשראי ליצוא ועוד.

כמו כן, היתרות כוללות שינויים בשערי חליפין ושינויים במחירים, אשר לא נכללו במאזן התשלומים.

התחייבויות המשק לחו"ל: יתרות נכסים פיננסיים בלתי מותנים בבעלות תושבי חו"ל המוחזקים בידי תושבי ישראל – כולל חוב היצוא והשקעות של תושבי חו"ל במשק הישראלי (במניות ובניירות ערך אחרים שאינם מכשירי חוב).

נתונים מפורטים יותר על מאזן התשלומים ניתן למצוא באתר האינטרנט של הלמ"ס בנושא מאזן תשלומים.

ת. סחר חוץ

יבוא ויצוא נרשמים בהתאם ל"שיטה המיוחדת" (Special System), שלפיה נכללות בסטטיסטיקה רק הסחורות העוברות במכס. בהתאם לכך, היבוא אינו כולל סחורות המיובאות והמאוחסנות במחסני ערובה (bonded warehouses) והיצוא אינו כולל סחורות המיוצאות ממחסנים אלו. סחורות הנמצאות במעבר גם הן אינן נכללות בסחר.

ערך: היבוא והיצוא נרשמים בדולרים ובשקלים חדשים (ההמרה לש"ח נעשית לפי שער דולר יציג ממוצע לכל חודש). היבוא נרשם בהתאם לערך CIF (Cost, Insurance, Freight) הכולל הוצאות הובלה וביטוח ובמקרים מסוימים גם דמי רציף והוצאות סבלות (ערך לצורכי מכס). היצוא נרשם בהתאם לערך FOB (Free on Board) לפני ניכוי הנחות ודמי עמלה לגורמי חוץ.

מועד הרישום: לגבי היבוא – בהתאם לתאריך שבו שחררו שלטונות המכס את הסחורה, ולגבי היצוא – יום טעינת הסחורה במלי ישראל.

סיווג לפי ענפי כלכלה: נתוני היצוא מוצגים לפי ענף מקור, על פי השייך לענף הכלכלי של כל סחורה וסחורה. השייך מתבסס על מאפייני הסחורה עצמה ולא על מאפייני הענף של היצואן. הגדרת הענפים מבוססת על סיווג ענפי הכלכלה שנערך בלמ"ס.

החל בירחון 1/1995 מתפרסמים הנתונים על יצוא סחורות לפי סיווג חדש של ענפים (ענפי מקור).¹ עד אז סווגו סחורות היצוא לפי הסיווג הישן.²

סיווג לפי ייעוד כלכלי: סיווג זה משמש להצגת נתוני היבוא, ולפיו מסווגות הסחורות לשלושה שימושים שונים: מוצרי צריכה, חומרי גלם לייצור ומוצרי השקעה. כל שימוש מחולק לקבוצות משנה. במקרים שבהם מוצר מיועד ליותר משימוש אחד, מחולק ערך היבוא של אותו המוצר בין השימושים המתאימים (לדוגמה: מכוניות נוסעים מיועדות לצריכה, כלומר לשימוש על ידי פרטים, ולהשקעה – לשימוש כמוניות; סוכר – לצריכה, וכחומר גלם – לייצור), על פי שיעורם היחסי. בסיווג זה חלוקת היבוא היא לשימושים ראשוניים בלבד של הסחורות, כלומר השימוש הראשון שנעשה בהן, בין לצריכה, בין כחומר גלם לייצור, ובין להשקעה.

קבוצת הסחורות המוגדרת כ"חומרי גלם" כוללת סחורות לא-מעובדות, סחורות מעובדות וחלקים להתקנה במוצרים מוגמרים. הסיווג לפי הייעוד נעשה על פי סקר ייעודי יבוא הנערך בלמ"ס פעם בכמה שנים.³

ארץ קנייה: הארץ שממנה נשלח החשבון על הסחורה שיובאה לישראל.

ארץ יעד: הארץ שאליה נשלח החשבון על הסחורה שיוצאה מישראל.

מדדי מחירים, נפח וערך

מדדי מחירים מודדים את השינוי שחל במחיר הממוצע של סך כל היבוא, של סך כל היצוא או של קבוצת סחורות, בין שתי תקופות. המחיר לסחורה בודדת נקבע על פי הערך הממוצע ליחידת כמות שיובאה או שיוצאה (unit value). מדדי המחירים של סחר חוץ מחושבים על פי נוסחת פישר.

מדדי נפח מודדים את השינוי הכמותי שחל בין שתי תקופות בסך כל היבוא, היצוא או בקבוצת סחורות. מדדי הנפח מחושבים על פי נוסחת פישר.

1 הלמ"ס, הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1993, פרסום טכני 63, מהדורה שנייה, ירושלים, 2003.

2 הלמ"ס, הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1970, פרסום טכני 46, ירושלים, 1986.

3 האחרון: הלמ"ס, סקר ייעודי יבוא 1988, פרסום מיוחד 952, ירושלים, 1993.

מדדי ערך מודדים את השינויים בערך היבוא והיצוא שחלו בין שתי תקופות שונות (ללא שקלול).
מדד תנאי הסחר מודד את השתנות ממוצע מחירי היצוא ביחס לממוצע מחירי היבוא בין שתי תקופות זמן.

כללי

מקור הנתונים הוא הטפסים המוגשים לשלטונות המכס על ידי היבואנים או היצואנים או על ידי סוכניהם (רשימוני יבוא ויצוא).

כל הנתונים על סחר חוץ מתייחסים ליבוא וליצוא סחורות בלבד. לא נכללים הסחר עם הרשות הפלסטינית ונתוני יבוא ויצוא שירותים (הכוללים שירותי תכנה).

הסברים מפורטים על מקורות הנתונים, שיטות העיבוד, ההגדרות, הסיווגים וכו', מופיעים ב [דוחון סטטיסטיקה של סחר חוץ](#), באתר הלמ"ס באינטרנט.

ט. שוקי הכספים וההון

מוסד בנקאי (רגיל): מוסד שעליו חלות במלואן הוראות בנק ישראל בדבר נכסים נזילים, כולל בנקים מסחריים, אגודות שיתופיות לאשראי וכן מוסדות כספיים אחרים אשר הוראות הנזילות חלות עליהם במלואן. מוסדות אלו אינם כוללים תאגידים בנקאיים מיוחדים, כגון: בנקים למשכנתאות עד שנת 2003 (משנת 2004 נתוני בנקים מסחריים מוצגים יחד עם נתוני בנקים למשכנתאות), בנקים למימון השקעות ומוסדות כספיים, שהוראות הנזילות אינן חלות עליהם במלואן.

ציבור: פרטים ותאגידים, כולל משקי בית, פירמות ומוסדות לאומיים. לא כולל ממשלה, בנק ישראל, בנקים מסחריים, בנקים למשכנתאות והשקעות של תושבי חוץ.

אמצעי תשלום: מזומנים בידי הציבור ופיקדונות הציבור לפי דרישה (עו"ש) במוסדות בנקאיים רגילים.

פיקדונות רגילים: יתרת זכות בחשבונות עו"ש, המחאות לתשלום, וכן פיקדונות וחשבונות של זכאים אחרים שאינם מוגדרים אחרת (במטבע ישראלי).

פיקדונות לזמן קצוב (פז"ק): פיקדונות לא-צמודים, נושאי ריבית, לתקופה של שבוע ויותר.

פיקדון חוזר קרדיטורי (פח"ק): פיקדון שקלי לא-צמוד, נושא ריבית, לתקופה מינימלית של יום אחד.

תכניות חיסכון (לוח ט/1): פיקדונות במסגרת תכניות חיסכון שאישר שר האוצר על פי החוק לעידוד החיסכון (כולל את יתרת הקרן, המענק וכן ריבית והפרשי הצמדה שנצטברו מהקרן ומהמענק). לוח ט/1 לא כולל תכניות חיסכון מאושרות של בנק הדואר ומשרד הבינוי והשיכון.

יתרת הפקדה (בתכניות חיסכון ובפיקדונות לטווח ארוך) היא הסכום המצטבר נטו בסוף כל תקופה. ההפרש בין סך הכל ובין יתרת ההפקדה הוא הפרשי ההצמדה הקיימים בתכניות חיסכון ובפיקדונות לטווח ארוך.

פיקדונות הציבור במטבע ישראלי: פיקדונות רגילים, פח"ק – פיקדונות חוזרים קרדיטוריים לטווח קצר, פיקדונות צמודים לשער החליפין, חסכונות מאושרים, פיקדונות צמודים ופיקדונות למתן הלוואות.

פיקדונות צמודים לטווח ארוך: פיקדונות לתקופה מינימלית של שנה ויותר, אשר במשך תקופה שלא תפחת משנה אין המפקיד זכאי לגבות במלואם או בחלקם; עד 29.12.1994 כולל פיקדון אשר לפי תנאיו לפחות שני שלישים ממנו אינם עומדים לפירעון בתוך חמש שנים ממועד הפקדתו.

פיקדונות הציבור במטבע חוץ: פיקדונות במט"ח של תושבי הארץ ותושבי חוץ, וכן פיקדונות לא-תושב במטבע חוץ המופקדים במוסדות הבנקאיים בישראל, לרבות פיקדונות מתאגידים כספיים מיוחדים בחו"ל.

פיקדונות פיצויים במטבע חוץ: פיקדונות תושב שהופקדו בהתאם לסעיף 6 בהיתר הכללי של הפיקוח על מטבע חוץ בבנק ישראל, ואשר מקורם בעיקר בפיצויים אישיים מגרמניה.

פיקדונות תושב במטבע חוץ: פיקדונות מוגבלים של תושבי ישראל שהופקדו בהתאם לסעיף 37 בהיתר הכללי של הפיקוח על מטבע חוץ בבנק ישראל.

פיקדונות לא-תושב במטבע חוץ: פיקדונות במט"ח של תושבי חוץ במוסדות הבנקאיים, ופיקדונות של תושבי ישראל בעלי זכויות, כגון עולים, תושבים ארעיים, חברות ספנות ותעופה ויצואנים.

חשבונות עו"ש: חשבונות במוסדות הבנקאיים, שניתן למשוך מהם על פי דרישה.

ממוצע חודשי של יתרות עו"ש הוא ממוצע אריתמטי של היתרות היומיות בזכות בחשבונות עו"ש, בחודש הקלנדרי המדווח.

ממוצע חודשי של יתרות עו"ש, על בסיס שנתי – בחודש המדווח, הוא סכום 12 הממוצעים החודשיים האחרונים של יתרות עו"ש מחולק ב-12.

מהירות המחזור של הכסף משמשת כאינדיקטור לכל העסקאות הפיננסיות והראליות במשק בתקופה נתונה, ונמדדת על פי סך החיובים בחשבונות העו"ש והחח"ד ביחס למלאי כסף נתון. אם מהירות המחזור גדלה, משמעות הדבר שהכסף "מחליף יותר ידיים", כלומר המחזור מייצג יותר עסקאות.

מהירות המחזור בחשבונות עו"ש על בסיס שנתי: בחודש המדווח נעשה החישוב על פי הנוסחה:

$$\frac{\text{מס' ימי עסקים בשנה}}{\text{מס' ימי עסקים בחודש}} \times \frac{\text{סיכום החיובים החודשיים בחשבונות עו"ש וחח"ד במשך השנה}}{\text{ממוצע חודשי של יתרות עו"ש + מסגרת אשראי שלא נוצל}}$$

מהירות המחזור המוחלק על בסיס שנתי בחודש המדווח, מתקבלת על ידי חלוקת סך החיובים בחשבונות עו"ש וחח"ד ב-12 החודשים האחרונים, בסיכום של ממוצע יתרות עו"ש ושל ממוצע מסגרת אשראי שלא נוצל ל-12 החודשים האחרונים.

אשראי כולל ניכיון שטרות, מימון באמצעות השכרת נכסים, אשראי מפיקדונות למתן הלוואות, יתרות חובה בחשבונות עו"ש והתחייבויות לקוחות על חשבון תקבולים.

החל ב-31.3.1997 האשראי הוא באחריות התאגיד הבנקאי בלבד, כלומר אשראי מפיקדונות לא נכלל יותר לפי מידת הגבייה, אלא מהווה סעיף חוץ-מאזני.

אשראי לציבור:

א) כולל הלוואות לציבור, משיכות יתר בחשבונות עו"ש של הציבור, עסקאות של רכישה בתנאי מכר חוזר, השאלת ניירות ערך לצורך כיסוי מכירה של ני"ע בחסר, עסקאות מימון על ידי החכרת ציוד ("ליסינג").

ב) בלוח 3/ט, המבוסס על הדוחות הכספיים לציבור ועל המאזן החודשי של הפיקוח על הבנקים, נתוני האשראי הם לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות, ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית.

אשראי לממשלה: אשראי לממשלת ישראל מפיקדונות מאושרים למתן הלוואות, מפיקדונות באוצר מתכניות חיסכון, מהנפקות אג"ח ומפיקדונות הציבור במטבע חוץ, וכן אשראי מאמצעיו החופשיים של הבנק.

אשראי מפיקדונות מאושרים למתן הלוואות (פמ"ה): אשראי מפיקדונות למתן הלוואות שהופקדו על ידי חברות קשורות (מהנפקות), קופות גמל ואחרים, ואשר אושרו במסגרת הוראות הנזילות, למעט השתתפות התאגיד הבנקאי מאמצעיו.

חח"ד – חשבונות חוזרים דביטוריים: חשבונות עובר ושב במטבע ישראלי, שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש, החייבות בעמלת הקצאה.

עלות אפקטיבית ממוצעת של חח"ד ועו"ש ביתרת חובה מחושבת במונחים של ריבית אפקטיבית שנתית, והיא כוללת את הריבית הרגילה, עמלת הקצאת קו האשראי, דמי ניהול חשבון ותשלום בגין חריגות בפועל. החל ביולי 1988 חישוב העלות מבוסס על החיובים בפועל של הרכיבים הנ"ל בסך חשבונות הלקוחות של שבעת הבנקים הגדולים.

ריבית: ריבית, הפרשי הצמדה (לרבות הפרשי הצמדה למט"ח) והפרשי שער של יתרות הנקובות במט"ח.

ריבית בסיסית: ריבית תעריפית ללקוחות מועדפים בעלי חשבונות חוזרים דביטוריים.

ריבית תעריפית היא הריבית הנומינלית ואינה כוללת דמי ניהול, היטל, עמלה וכו'.

ריבית רגילה: ריבית שנקבעה ללקוח, והכוללת ריבית בסיסית בתוספת פרמיית סיכון (לפי הערכת הבנק את הלקוח).

מדד שיעור תשואה כולל (מדד ערך תיק) מודד את השינויים בתשואה הכוללת של המניות ושל איגרות החוב, כלומר נוסף על מדידת שינויי השערים והתקבולים ממניות ההטבה והזכויות, הוא מודד גם את התקבולים במזומן – דיבידנד וריבית (כולל הצמדה של הריבית); זאת תוך התחשבות בעיתוי קבלת התקבולים.

מדד שיעור התשואה הכולל לקבוצות (כמו ענפי מניות, סוגי איגרות חוב) מתקבל כמדד משוקלל מהמדדים לניירות הבודדים, כאשר המשקל של כל נייר הוא ערך השוק שלו.

השינויים החלים במדד מתקופה לתקופה משקפים את השינויים שחלו בין שתי נקודות זמן בשיעור התשואה הכולל של הניירות שאליהם המדד מתייחס.

מינואר 1977 עד דצמבר 1981 ערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה "מדד שיעור תשואה כולל", המתייחס לכל המניות ואיגרות החוב הנסחרות והרשומות בבורסה. לפני כן, החל בשנת 1950, פרסמה הלשכה מדדים לשערי ניירות הערך בבורסה.

החל ב-1982 מחושבים המדדים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, והתהליך מתבצע בשיתוף פעולה עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ברמה המתודולוגית ובבקרה שוטפת של מערך המדדים.¹

ניירות ערך ומדדיהם (לוחות ט/5-ט/7)

נייר ערך: תעודה המונפקת על ידי חברות ציבוריות, ממשלה, או תאגיד שהחוק מאפשר לו להנפיק ניירות ערך. ניירות ערך כוללים מניות, איגרות חוב ועוד.

איגרת חוב (אג"ח): נייר ערך ובו התחייבות של מנפיק (ממשלה, חברה או מוסד) לתשלום של סכום הנקוב באיגרת חוב במועד המצוין בה. הגוף המנפיק מקבל מרוכש האג"ח כסף ומתחייב להחזירו בעתיד.

אג"ח ממשלתיות: מונפקות על ידי הממשלה. איגרות אלו נחשבות בעלות סיכון נמוך יחסית לאג"ח של גופים אחרים.

אג"ח קונצרניות: מונפקות על ידי חברה, באמצעות תשקיף. תשקיף הוא מסמך ההצעה לציבור של ניירות ערך הכולל גילוי נאות על ניירות הערך המוצעים ותנאי הנפקתם, ופירוט בנוגע לעסקי החברה. התשקיף מפרט את פרטי ההנפקה, הדוחות הכספיים של החברה, מבנה ההון של החברה, וכל מידע מהותי אחר לגבי פעילות החברה.

אג"ח צמודה למדד: איגרת חוב, שערך הקרן והריבית המשולמת עליה, משתנה לפי השינוי במדד המחירים לצרכן.

אג"ח צמודה למט"ח: איגרת חוב, שערך הקרן והריבית המשולמים עליה מתעדכנים לפי שער המטבע שאליו האג"ח צמודה.

מק"מ, גילון ושחר: איגרות חוב ממשלתיות לא-צמודות.

"רצף": שיטה חדשה למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב, המופעלת מאוגוסט 1997 באופן הדרגתי לגבי כל ניירות הערך, ומבוססת על מערכת ממוחשבת למסחר רציף וסימולטני. המערכת מאפשרת הזרמה וביצוע שוטפים של פקודות על ניירות ערך בזירת המסחר הממוחשב.

מניה: תעודה המקנה למחזיק בה בעלות בחברה, זכות לקבל דיבידנדים מרווחי החברה, זכות הצבעה בחברה וזכות לקבל את החלק היחסי בנכסים שיוותרו לאחר פירוק, אם תפורק החברה.

מדד מניות: כלי סטטיסטי למדידת שינויים בשערי מניות. הבורסה מחשבת ומפרסמת מדדים לקבוצות שונות של מניות, כגון מדד תל אביב-25 (מדד המעו"ף), מדד תל אביב-100 ועוד.

מדד "תל אביב – 25" מהווה נכס בסיס למסחר בנגזרים "אופציות וחוזים עתידיים". המדד כולל את 25 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר שנכללות ברשימת 200 המניות בעלות המחזור היומי הממוצע הגבוה ביותר בתמורה כספית בבורסה בששת החודשים הקודמים שהסתיימו ביום ה-30.6 או ה-31.12. הרשימה (גם רשימת "תל אביב – 75") מעודכנת ביום המסחר הראשון של חודש פברואר ושל חודש אוגוסט בכל שנה.

¹ הסברים מפורטים ראה בפרסום מדדי ניירות ערך בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ והלמ"ס, אוקטובר 2002, וכן: הלמ"ס, מוסף לירחון הסטטיסטי לישראל, 2, ירושלים, 1977.

מדד "תל אביב – 75" מתפרסם החל ב-1.5.00. מדד מניות זה משמש כנכס בסיס למסחר בנגזרים "אופציות וחוזים עתידיים" וכולל את 75 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר במחצית השנה הקודמת שנכללות ברשימת 200 המניות הסחירות ביותר בבורסה. לא נכללת במדד זה רשימת המניות "תל אביב – 25". הבסיס למדד זה הוא מדד "תל אביב – 100": $31.12.98=299.89$.

מדד "תל אביב – 100": מדד של כ-100 המניות הנכללות במדד "תל אביב – 25" או "תל אביב – 75" שהן בעלות שווי השוק הגדול ביותר וסחירות גבוהה.

יתר המניות וההמירים (כ"מ): מניות שאינן נכללות במדד תל אביב – 100.

מדד "תל-טק": מדד מניות הטכנולוגיה של הבורסה בתל אביב. המדד התפרסם לראשונה ב-2.4.00, וכולל חברות עתירות טכנולוגיה בתחומי האלקטרוניקה, המחשבים ומדעי החיים, וכן קרנות הון סיכון, בהתאם לכללים שנקבעו על ידי דירקטוריון הבורסה. הבסיס למדד זה הוא מדד "חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה": $31.12.98=212.61$. מ-03.04.2011 הופסק פרסום המדד.

מדד "תל אביב – בנקים" מתפרסם החל ב-1.6.00 ומורכב ממניות של חמשת הבנקים המסחריים שמניותיהם בעלות שווי השוק הגבוה ביותר. מדד זה משמש כנכס בסיס למסחר בנגזרים. הבסיס למדד זה הוא מדד "בנקים ואחזקה": $31.12.98=366.88$.

החל בינואר 2005 מפורסמים שלושה מדדים, המחושבים והמעודכנים פעמיים בשנה – בחודשים ינואר ויולי. המדדים הם:

מדד "יתר – 50", הכולל את 50 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר במדד יתר, והנכללות ב-200 המניות הסחירות ביותר בבורסה. הבסיס למדד זה הוא מדד "יתר 150": $31.12.04=538.59$. עד ליוני 2007 חושב מדד "יתר – 30".

מדד "תל אביב פיננסיים – 15", הכולל את 15 המניות הגדולות ביותר הנכללות ב"רשימת מניות הפיננסיים". רשימת מניות הפיננסיים כוללת מניות של חברות בענפים "בנקים מסחריים", "בנקים למשכנתאות", "חברות ביטוח" ו"שירותים פיננסיים". הבסיס למדד זה הוא מדד "תל אביב – בנקים": $31.12.04=814.18$.

מדד "תל אביב נדל"ן – 15", הכולל את 15 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר הנכללות ב"רשימת מניות הנדל"ן". רשימת מניות הנדל"ן כוללת את המניות של חברות בענף "נדל"ן ובינוי", וכן חברות השקעה שמרבית הכנסותיהן הן מתחום הנדל"ן. הבסיס למדד זה הוא מדד "נדל"ן, בינוי וחקלאות": $31.12.04=278.80$.

שערי חליפין

השערים היציגים של מטבעות חוץ: השער היציג של דולר ארה"ב ליום מסוים, הוא ממוצע של שער הדולר בקנייה ושערו במכירה בש"ח (העברות והמחאות), במסחר הבין-בנקאי הדו-צדדי, סמוך לשעת סיום יום העסקים (בדרך כלל, בשעה 15:00), כפי שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל. השערים היציגים של מטבעות אחרים ליום מסוים מחושבים לפי השער היציג של הדולר לאותו יום ביחס לשער החליפין של אותן מטבעות לדולר של ארה"ב (שערים מצטלבים – cross rates) באותה שעה בשוקי המטבע באירופה.

שערי חליפין ממוצעים: שער חליפין חודשי ממוצע חושב כממוצע של שערים יציגים יומיים בימי המסחר בחודש הנסקר (ללא ימי שבת, ראשון וחגים, שבהם לא מתפרסמים שערים יציגים). שער ממוצע שנתי חושב מהשערים הממוצעים החודשיים.

מחלקת המט"ח שבבנק ישראל הפסיקה לפרסם את שער סל חמשת המטבעות במאי 2007, ולכן הופסק גם פרסומו בלוחות ט/9 וט/10.

הנתונים על הבנקים, שערי ריבית ושערי חליפין מתקבלים מבנק ישראל. הנתונים על ניירות הערך מתקבלים מן הבורסה לניירות ערך בע"מ – תל אביב.

י. מחירים

עדכון המדדים וקישורים: מדדי המחירים מעודכנים מדי כמה שנים. העדכון כולל בחינת רכיבי "סל המדד" ועדכונם בהתאם. משקל רכיבי "הסל" מחושב בהתאם לתקופת הבסיס החדשה.

למטרות מעשיות ניתן לקשר סדרות של אותו מדד המוצגות ביחס לתקופות בסיס שונות, ולהביאן על ידי כך לבסיס שווה. הנוסחה הכללית של קישור מדד לקודם לו (מבחינת תקופת בסיס) היא על ידי הכפלתו ב"מקדם קשר". "מקדם הקשר" הוא המדד של תקופת הבסיס החדשה, המחושב על פי הבסיס הישן, חלקי 100.0.

מדד המחירים לצרכן מודד את אחוז השינוי שחל לאורך זמן בהוצאה הדרושה לקניית סל תצרוכת קבוע של משפחה, אשר ניתן לאמוד את מחירו באופן סדיר. החל בינואר 2011 נמדדים משקלי ה"סל", המייצג את תצרוכת משקי הבית, לפי סקר הוצאות משק הבית ב-2008-2009, והמדד הרשמי מוצג ביחס לתקופת הבסיס: ממוצע 2010=100.0 נקודות. פרטים על הרכב סל הצריכה ב-2008-2009 (במחירי 2010), ראה בירחון לסטטיסטיקה של מחירים, 2011/1 (אתר הלמ"ס באינטרנט).

מדד המחירים הסיטוניים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים מודד את שינויי המחירים המתקבלים על ידי היצרנים בתעשייה בעבור מוצרים ושירותים מתפוקת התעשייה, בשלב השיווק הראשון בארץ. מינואר 1964 ועד דצמבר 1977 נכללו במדד כל ענפי התעשייה פרט לענף הדפוס ולענף היהלומים. החל בינואר 1978 נכלל במדד גם ענף "הוצאה לאור ודפוס", והחל בינואר 1995 נכללו במדד גם "דלקים".

החל בינואר 2006 מתפרסם המדד במתכונת מעודכנת המתבססת על מערכת משקלים חדשה המייצגת את תפוקת ענפי התעשייה השונים בשנת 2005. המחירים מושווים למחירי ה"סל" בשנת 2005 והמדד מוצג ביחס לתקופת בסיס חדשה: ממוצע 2005=100.0 נקודות.

מדדי מחירי יצוא בתעשייה מודדים את שינויי המחירים המתקבלים על ידי היצרנים בתעשייה עבור מוצרים ושירותים שהם מפיקוח ומיועדים ליצוא. נכללים מדדים לענפים ראשיים וענפי משנה עם ערך מכירות גבוה ליצוא. במשך הזמן צפויים להתפרסם מדדים לענפים נוספים. המדדים הם רבעוניים ומתפרסמים החל בשנת 2007, כל ענף על בסיס אחר, בהתאם לתהליך הפיתוח שנעשה בשלבים.

מדדי מחירים לענפי השירותים – מודדים את שינויי המחירים המתקבלים על ידי היצרנים בענפי השירותים עבור שירותים שהם מספקים למגזר העסקי, הממשלתי ולצריכה סופית. הכיסוי הוא חלקי ובשלב זה נכללים מדדים לענפים: "שירותים משפטיים", "הנהלת חשבונות וראיית חשבון", "שמירה ואבטחה", "ניקיון", "שירותי ייעוץ ניהולי", "פרסום" ו"שירותי תעסוקה". במשך הזמן צפויים להתפרסם מדדים לענפים נוספים. המדדים הם רבעוניים ומתפרסמים החל בשנת 2007, כל ענף על בסיס אחר, בהתאם לתהליך הפיתוח שנעשה בשלבים.

מדד מחירי התשומה בבנייה למגורים מודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע ומייצג של חומרים, מוצרים ושירותים לבניית בתי מגורים. החל באוגוסט 2011 מתפרסם המדד על בסיס יולי 2011=100.0, והוא מבוסס על תוצאות סקר הוצאות על מבני מגורים שבנייתם הושלמה עד דצמבר 2008 (ממצאי הסקר התפרסמו בירחון לסטטיסטיקה של מחירים, 2011/8).

למטרות מעשיות ניתן לקשר את המדד המוצג על בסיס יולי 2011 למדד הקודם המוצג על בסיס ינואר 2004, על ידי הכפלתו במקדם קשר (לפירוט מקדמי הקשר, ראה באתר הלמ"ס באינטרנט, הירחון לסטטיסטיקה של מחירים, מדדים לפי בסיסים שונים ומקדמי קשר – מדד מחירי תשומה בבנייה למגורים, הגדרות והסברים ומשקלות, סעיפים 1.3 עד 1.4).

מדד מחירי התשומה בסלילה וגישור מודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע ומייצג של חומרים ושירותים המשמשים לסלילת כבישים ולגישור. סל המדד שמחיריו נמדדים החל בפברואר 2010, מייצג את הרכב הוצאות על עבודות סלילה וגישור. המדד המעודכן מוצג על בסיס ינואר 2010=100.0 (ממצאי הסקר התפרסמו בירחון לסטטיסטיקה של מחירים, 2010/2).

למטרות מעשיות ניתן לקשר את המדד המוצג על בסיס ינואר 2010 למדד הקודם המוצג על בסיס ינואר 1996, על ידי הכפלתו במקדם קשר.

על השינויים שהוכנסו למדד, לאחר עדכנו, ראה ירחון לסטטיסטיקה של מחירים, מדד מחירי תשומה בסלילה וגישור, הגדרות והסברים ללוחות, סעיפים 1.1-1.6.

מדד מחירי התשומה בחקלאות מודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע ומייצג של מוצרים ושירותים בענף החקלאות. החל בינואר 2001 מחושב מדד מחירי התשומה בחקלאות במתכונת מעודכנת על בסיס חדש (ממוצע 2000=100.0) ולפי מערכת משקלים חדשה.

למטרות מעשיות ניתן לקשר את המדד המעודכן המוצג על הבסיס החדש (2000=100.0) למדד הקודם, על ידי הכפלת המדד החדש במקדם קשר.

על השינויים שהוכנסו למדד עם עדכנו, ראה נספח לרחון לסטטיסטיקה של מחירים, 2001/6.

מדד מחירי התשומה באוטובוסים מודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית סל קבוע ומייצג של מוצרים ושירותים הדרושים לענף התחבורה באוטובוסים. החל בפברואר 2007 מחושב מדד מחירי התשומה באוטובוסים במתכונת מעודכנת על בסיס חדש (ינואר 2007=100.0) ולפי מערכת משקלים חדשה.

למטרות מעשיות ניתן לקשר את המדד המעודכן המוצג על הבסיס החדש (2007=100.0) למדד הקודם, על ידי הכפלת המדד החדש במקדם קשר.

על השינויים שהוכנסו למדד עם עדכנו, ראה ירחון לסטטיסטיקה של מחירים, מדדים לפי בסיסים שונים ומקדמי קשר, מדד מחירי תשומה באוטובוסים, הגדרות והסברים ללוחות, סעיפים 1.3 עד 1.5.

יא. עבודה ושכר

סקר כוח אדם

סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נערך בכל רבע שנה. בשנת 2009 חושבו האומדנים של כל סקר רבע שנתי מנתוני המדגם של מעל 26,000 נפש בממוצע, המייצגים את האוכלוסייה הקבועה (דה-יורה) של מדינת ישראל בגיל 15 ומעלה.¹

החל ב-1999 נעשה ניפוח של מדגם סקר כוח אדם לפי אומדני אוכלוסייה מעודכנים על סמך תוצאות מפקד האוכלוסין והדירור 1995.

במקביל לכך הופעלה החל ב-1999 שיטת ניפוח חדשה. שיטה זו מתייחסת לקבוצות ניפוח שונות מאלו שהיו בשיטת הניפוח הישנה. היא כוללת חלוקה לפי מין, עשר קבוצות גיל ו-39 קבוצות יישובים, וכן קבוצות מיוחדות לעולי 1990 ואילך. בשיטה החדשה אין בחלוקה לשכבות הניפוח הפרדה לפי דת (פרט לחלוקה ליישובים יהודיים וליישובים לא-יהודיים). בשיטה זו מקדם הניפוח אחיד לכל בני משק הבית. מקדם הניפוח של משק הבית מבטא את מספר משקי הבית ואת מספר הנפשות באוכלוסיית הסקר המיוצגות על ידי משק הבית. נשמרת התאמה מלאה בין התפלגות הנפשות שמספרן נופח לבין האומדנים הדמוגרפיים של הלמ"ס. לנתוני 1998 נעשה עיבוד מחודש כדי לאפשר השוואת נתונים.

בשנת 2002 בוטלו שכבות הניפוח של העולים מ-1990 ואילך ונשארה רק קבוצה אחת של עולי ארבע השנים האחרונות. כתוצאה מכך הצטמצם מספר הקבוצות לפי יישובים ל-34. לנתוני 2001 נעשה עיבוד מחודש כדי לאפשר השוואת נתונים.

בשנת 2010 חושבו אומדני הסקר לפי אומדני מפקד האוכלוסין 2008. כמו כן בוצע עדכון של הגדרות תכונות כוח העבודה האזרחי (הגדרה של "נעדרים זמנית מעבודתם").² עקב כך נעשה עיבוד מחודש לנתוני 2009, כדי לאפשר השוואת נתונים.

שבוע קובע: השבוע המסתיים בשבת שלפני בוא הסוקר למשק הבית.

כוח העבודה האזרחי: בני 15 שנה ומעלה, שהיו "מועסקים" או "בלתי מועסקים" בשבוע הקובע, לפי ההגדרות המפורטות להלן:

מועסקים: אנשים שעבדו לפחות שעה אחת בשבוע הקובע בעבודה כלשהי תמורת שכר, רווח או תמורה אחרת; כל העובדים בקיבוצים (בין בשירותים ובין בענפים אחרים); בני משפחה שעבדו בשבוע החקירה ללא תשלום למעלה מ-15 שעות בשבוע, ואנשים השוהים במוסדות שעבדו למעלה מ-15 שעות בשבוע; אנשים שנעדרו זמנית מעבודתם.

1 להסברים מפורטים והגדרות ראה: הלמ"ס, [סקרי כוח אדם 2010](#), פרסום מיוחד 1460, ירושלים, תשע"ב-2011 (באינטרנט).

2 להסברים מפורטים ראה [שינויים בסקר כוח אדם 2009](#).

בלתי מועסקים: אנשים שלא עבדו אפילו שעה אחת בשבוע הקובע, חיפשו עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות האחרונים שקדמו לו, על ידי רישום בלשכות העבודה של שירות התעסוקה או בלשכת עבודה אחרת, או על ידי פנייה אישית או בכתב למעסיק וכו', והיו יכולים להתחיל לעבוד בשבוע הקובע, לו הוצעה להם עבודה מתאימה ("זמינות לעבודה").

שכיר: כל אדם שעבד אצל מישהו אחר, תמורת שכר יומי, חודשי או קבלני, או בתמורה אחרת כלשהי.

שעות עבודה בשבוע: מספר שעות העבודה שעבד, למעשה, המועסק (או השכיר) בשבוע הקובע, כולל שעות עבודה נוספות בכל מקומות העבודה, שעות המתנה ושעות הכנה (לגבי עובדי הוראה ואומנים), וכן שעות עבודה של אדם שעבד ללא תשלום בעסק או במשק החקלאי של המשפחה (אם עבד 15 שעות ויותר בממוצע לשבוע).

ממוצע שעות עבודה בשבוע הוא התוצאה של חלוקת סך כל שעות העבודה בשבוע של כל המועסקים (או של השכירים) במספר המועסקים (או השכירים), כולל הנעדרים זמנית מעבודתם.

ענף כלכלי:¹ כל מועסק סווג בענף הכלכלי שאליו משתייך המפעל או המוסד, שבו עבד בשבוע הקובע. הענף הכלכלי נקבע על פי הפעילות העיקרית של יחידת הסיווג.

בעקבות השינויים שנעשו בסיווג ענפי הכלכלה בשנת 2003, בעיקר הרחבת סיווג ענפי ההיי-טק (טכנולוגיה עילית), נבדק הסימול של כל המועסקים בסקר. בתוך כך נתגלו שיבושים ביישום כללי הסימול בסקרי משפחות, בעיקר במפעלים העוסקים ביותר מפעילות אחת. לפיכך נעשה סימול מחדש בענפים אלו. המעברים העיקריים היו בין הענפים "מינהל ציבורי", "שירותים קהילתיים, חברתיים ואישיים", "חינוך", "שירותי בריאות, רווחה וסעד" ו"שירותים למשק הבית על ידי פרטיים".

תעסוקה ושכר (על פי דיווחי המעסיקים למוסד לביטוח לאומי ומקורות מינהליים אחרים)

הסטטיסטיקה על תעסוקה ושכר מבוססת בעיקרה על עיבוד חודשי של דיווחי המעסיקים (מתוקף חוק) למוסד לביטוח לאומי על משרות שכיר של עובדים ועל שכר, על גבי טופסי 102 (למשרות שכיר של עובדים ישראלים) ו-612 (למשרות שכיר של עובדים מחו"ל), ובחלקה על מקורות מינהליים אחרים. הנתונים על משרות השכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית מתקבלים ממינהל התשלומים של שירות התעסוקה וכן מהמוסד לביטוח לאומי. הנתונים של משרות השכיר של עובדי מדינה ועובדי רשויות מקומיות מתקבלים מעיבוד קובצי השכר המתקבלים ממל"מ מערכות בע"מ ומהחברה לאוטומציה במינהל השלטון המקומי בע"מ.

אומדנים מוקדמים של משרות השכיר ושל השכר הממוצע למשרת שכיר מתפרסמים כחודשיים לאחר תום החודש שבעבורו שולם השכר. האומדנים עוברים עיבודים אחדים, ומתפרסמים כמה פעמים, בכל פעם ברמת מהימנות גבוהה יותר.

החל בינואר 2005, הנתונים על מדדי תעסוקה ושכר מבוססים על מדגם חדש, והבסיס החדש הנו 2004. מדגם משרות השכיר של עובדים ישראלים כולל כ-12,700 מפעלים פעילים, ומכסה כ-60% מסך כל משרות השכיר. מדגם משרות השכיר של עובדים מחו"ל כולל כ-2,370 מפעלים פעילים, ומכסה כ-78% מסך כל משרות השכיר.

השוואה לתקופות קודמות יש לעשות באמצעות מדדים.

משרות שכיר: מספר המשרות של עובדים (קבועים וארעיים) שעבדו באותו חודש לפחות יום אחד (או נעדרו זמנית בתשלום עקב מחלה, חופשה, מילואים וכו'), אשר מופיעות בגיליונות התשלומים של מפעלים או של מוסדות. משרות המופיעות בגיליונות התשלומים של יותר ממפעל או ממוסד אחד באותו חודש, נספרות כמספר הפעמים שהן מופיעות, כך שלמעשה הנתונים מתייחסים למספר המשרות שבעבורן שולם שכר באותו חודש.

משרות שכיר של עובדים זרים: מספר המשרות של עובדים מחוץ לארץ וכן משרות של עובדים מהרשות הפלסטינית ועובדים מדרום לבנון (עד מאי 2000).

משרות שכיר של עובדים מחו"ל: מספר המשרות של עובדים מחוץ לארץ (קבועים וארעיים) המדווחות בטופס 612 של המוסד לביטוח לאומי. הנתונים כוללים גם משרות של עובדים מהרשות הפלסטינית שעליהן מדווחים על גבי טופס 612 המעסיקים השייכים לסניף מזרח ירושלים של המוסד לביטוח לאומי. הנתונים אינם כוללים משרות של מטפלים/ות המועסקים במשק הבית ומדווחים על ידי מעסיקיהם כעוזרים/ות בית. המוסד לביטוח לאומי אינו בודק את מעמד העובדים מבחינת החוק.

¹ הלמ"ס, הסיווג האחד של ענפי הכלכלה 1993, פרסום טכני 63, מהדורה שנייה, ירושלים, 2003.

משרות שכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית: הדיווחים ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתקבלים ממינהל התשלומים של שירות התעסוקה. החל בשנת 2008, בנוסף לדיווחים אלו מתקבלים מהמוסד לביטוח לאומי דיווחים על משרות שכיר של עובדים מהרשות הפלסטינית המועסקים ביישובים ישראלים באזור יהודה והשומרון.

התפלגות משרות השכיר לפי טופס 102:

החל בשנת 2007, עקב שינוי באופן הדיווח על טופס 102, מתפרסמים האומדנים לגבי סך כל משרות השכיר והשכר הממוצע ללא פירוט על פי קבוצות חיוב בדמי ביטוח לאומי.

שכר ברוטו לחודש: כל התשלומים ברוטו ששולמו לכל משרות השכיר בחודש, כולל שכר יסוד, תוספות יוקר, תוספות ותק, הפרשים בעבור תקופות קודמות, מקדמות, תשלומים בעבור שעות נוספות, פרמיות, תגמולים, מענקים ותוספות למיניהם (שוטפים או חד-פעמיים), כגון כונוניות, תורנויות, "משכורת חודש 13", קצובת נסיעה, קצובת הבראה, גמול השכלה, גמול השתלמות, תשלומים בעבור אחזקת רכב וכו'. השכר ברוטו אינו כולל הוצאות עבודה נוספות וסכומים שהמעסיק משלם לקרנות (כגון קרנות פנסיה או ביטוח בעבור השכירים), מס מעסיקים וכד'.

שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר: השכר ברוטו לחודש מחולק במספר משרות השכיר באותו חודש (מהגדרת משרות שכיר נובע, כי השכר החודשי הממוצע למשרת שכיר נמוך מן השכר החודשי הממוצע לשכיר).

מדד סך כל השכר במחירים קבועים מחושב על ידי חלוקת מדד סך כל השכר במחירים שוטפים במדד המחירים לצרכן לאותו חודש. אומדנים שנתיים, רבעוניים וכיו"ב הם ממוצע אריתמטי של המדדים החודשיים במחירים קבועים.

מדד שכר חודשי ממוצע למשרת שכיר במחירים קבועים מתקבל על ידי חלוקת מדד סך כל השכר במחירים קבועים במדד משרות השכיר.

משרות שכיר של עובדי רשויות מקומיות:

שכר נטו: השכר ברוטו לחודש, פחות הניכויים משכר העובד למוסד לביטוח לאומי (כולל ביטוח בריאות, החל בינואר 1995) ולמס הכנסה.

יחידת עבודה: צירוף של חלקי משרות למשרה מלאה, בהתאם לדירוג שלפיו משלמים שכר. לדוגמה, שלושה עובדים בשליש משרה ייספרו כשלוש משרות שכיר, אך כיחידת עבודה אחת.

האוכלוסייה הנחקרת כוללת את כל משרות השכיר במשק הישראלי המדווחות למוסד לביטוח לאומי על גבי טופס 102; כמו כן, נכללות משרות שכיר של חברי קואופרטיבים, עובדים אזרחיים של מערכת הביטחון ועובדים מהרשות הפלסטינית. האוכלוסייה כוללת גם את משרות השכיר של עובדים מחוץ לארץ המדווחים למוסד לביטוח לאומי על גבי טופס 612. האוכלוסייה אינה כוללת משרות שכיר של חברי קיבוצים העובדים במשקיהם או במפעלים שבבעלות משקיהם, מעסיקים שאינם שכירים העובדים במפעליהם, תלמידים בבתי ספר מקצועיים וחקלאיים, חניכים במוסדות להכשרה מקצועית ועוזרי בית.

אבטלה רשומה

תביעות לתשלום דמי אבטלה

הנתונים מתקבלים מדי חודש מהמוסד לביטוח לאומי. על ניכוי עונתיות ואומדני מגמה – ראה סקר כוח אדם (הנתונים מחושבים מחדש מדי חודש).

"תביעות לתשלום דמי אבטלה" הן תביעות אשר הוגשו למוסד לביטוח לאומי בחודש הקודם על זכאות לדמי אבטלה. במספר התביעות נכללים:

א) תביעות המוגשות על ידי מובטלים אשר קיבלו אישורי אבטלה משירות התעסוקה על מספר הימים שבהם היה התובע מובטל באותו חודש.

ב) משתתפים בהכשרה מקצועית המקבלים השלמה של ביטוח אבטלה לפי חוק ביטוח אבטלה.

תביעה ראשונה: תביעה שמגיש המובטל בפעם הראשונה בתוך תקופה של שנה מיום התאריך הקובע (אחד בחודש שבו התחילה האבטלה). אם התובע עבד שלושה חודשים ויותר וחזר להיות מובטל, עליו להגיש תביעה חדשה.

תביעות המשך: תביעה לתשלום נוסף אשר הוגשה לאחר התביעה הראשונה, עד תום תקופת הזכאות.

יב. חקלאות

בירחון מובאים שני לוחות סיכום חודשיים של הסטטיסטיקה של החקלאות. נתונים מפורטים מתפרסמים **ברבעון לסטטיסטיקה של חקלאות**. לוחות אלו ונתונים נוספים אפשר למצוא בפרסומים אחרים המופיעים באתר האינטרנט של הלמ"ס.

שיווק תוצרת חקלאית מקומית

זוהי סדרה חודשית של נתונים על התוצרת המקומית בלבד (מינואר 2008 כולל העברות לאזור יהודה והשומרון ולחבל עזה) שייצורה הסתיים (לאחר גידול, קטיף, מיון ואריזה) בחודש הנסקר, והיא שווקה ליעדים: השוק המקומי, יצוא ותעשייה.

הנתונים כוללים את התוצרת שנמכרה (שווקה) באמצעות גופי השיווק והריכוז האלה:

1. מועצות ייצור
2. ארגונים ותאגידים ענפיים (כולל הערכות)
3. סיטונאי ירקות ופירות
4. יצואנים
5. מפעלי תעשייה ובתי מטבחים

במקרים מסוימים (כגון כותנה), נתוני הסדרה מתייחסים לתוצרת מאוחסנת לפני שיווקה.

הסדרה אינה כוללת את התוצרת החקלאית הנמכרת (משווקת) שלא באמצעות הגופים הנ"ל, כגון מכירה פרטית, ואף לא צריכה פרטית ותוצרת ביניים.

החל בשנת 2006, עקב שינויים במועצת הצמחים, נתוני שיווק הפירות לצריכה מקומית מבוססים על הערכות. מינואר 2008, נתוני שיווק הפירות מבוססים על הערכות רבעוניות של מועצת הצמחים.

ערך התוצרת

ערך התוצרת מחושב על פי המחירים שנאמדו בחודש הנסקר (במחירים שוטפים) בנקודת היציאה מענף החקלאות (השלב שבו עוברת התוצרת החקלאית: לתעשייה – בכניסה למפעל; לשיווק המקומי – בכניסה לשוק הסיטוני; ליצוא – בכניסה לנמל). הסיכום השנתי של הערך נעשה על ידי התאמת ערכי הריכוז החודשיים לממוצע השנתי, לפי מדד המחירים לצרכן.

יש להדגיש:

1. קבוצת גידולי השדה כוללת רק את הגידולים: חיטה, כותנה, אגוזי אדמה, תירס ואפונה. מבחינת הכמות (בטונות) והערך (בש"ח), אלה הם רוב גידולי השדה (כ-70 אחוז).
2. נתוני הבקר והצאן (בטונות) הם אומדנים לפי מספר הראשים שנשטפו בבתי המטבחים. אומדן המשקל חושב לכל סוג בקר לפי קבוצות משקל.

יג. תעשייה

הנתונים מבוססים על דוחות מפעלי תעשייה ועל מידע המתקבל ממוסדות ממשלתיים.

מדדי התעשייה מודדים את השינויים השוטפים בייצור תעשייתי (במחירים קבועים), בפדיון (במחירים שוטפים), בתעסוקה ובשכר בתעשייה.

מדדים אלו מבוססים על מדגם של כ-2,300 מפעלים השייכים לענפי התעשייה (כרייה וחרושת, ללא ענף היהלומים), כפי שהוגדרו בהסיווג האחיד של ענפי הכלכלה, 1993.¹

החל בירחון אפריל 2005 מוצג המדד לפי הבסיס: 100.0=2004.

מדד הייצור התעשייתי משקף את השינויים החודשיים בנפח הייצור, שהוא הערך המוסף של התעשייה בכל אחד מענפיה.

¹ הלמ"ס, הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה 1993, פרסום טכני 63, מהדורה שנייה, ירושלים, 2003.

מאחר שלמעשה, אין אפשרות לקבל מן המפעלים דיווח חודשי על השינויים בערך המוסף לצורכי חישוב המדד של הייצור התעשייתי, מודדים את השינויים באמצעות אינדיקטורים שונים, כגון ייצור מוצרים ופדיון במחירים קבועים, בהנחה, שהשינויים בהם משקפים את השינויים בערך המוסף. השינויים החלים באינדיקטורים של ענפי המשנה משוקללים בהתאם לערך המוסף של ענפי משנה בתוך ענף ראשי וסך הכל. כמקור למשקלות עבור ענפי משנה וענפים ראשיים משמש הערך המוסף הגולמי, במחירי גורמי הייצור, כפי שנתקבל מסיכומים של סקר התעשייה והמלאכה ל-2002 מותאמים לשנת בסיס המדדים, 2004.

משרות שכיר (קודם: שכירים): כל העובדים המופיעים בגיליונות התשלום (מנהלים, פקידים ופועלים, כולל משרות של עובדים מאזורי יהודה והשומרון וחבל עזה) וכן חברי אגודות שיתופיות. חברי קיבוץ העובדים במפעל קיבוצי אך אינם מקבלים שכר נחשבים כבעלים. לא נכללים עצמאיים המבצעים עבודות בקבלנות למפעל.

משרות (קודם: מועסקים): משרות שכיר, בעלים וכן בני משפחה העובדים ללא שכר.

מועסקים, שכירים/משרות, משרות שכיר

הגדרות והסברים

1. אומדני תעסוקה: אנשים או משרות.

סקרי משקי בית: אומדני תעסוקה מתייחסים לאנשים הקשורים לפעילות כלכלית.

מקור הנתונים: ריאיון משקי בית.

סקרי משקי בית שהלמ"ס עורכת הם: סקרי כוח אדם, סקרי הוצאות משק בית, הסקר החברתי, מפקד האוכלוסין והדיר.

סקרי עסקים: אומדני תעסוקה מתייחסים למשרות הכוללות תעסוקה בתשלום.

מקור הנתונים: דיווחי מעסיקים או דיווחים מינהליים (משרות השכיר המדווחות למוסד לביטוח לאומי).

משרות (סקרי עסקים)	אנשים (סקרי משקי בית)
משרות משרות שכיר משרות לא-שכיר	מועסקים שכירים לא-שכירים

2. החל בשנת 2005 חל שינוי במונחים הנהוגים בסקרי עסקים: "משרות" ו"משרות שכיר" במקום "מועסקים" ו"שכירים". לשינוי במונחים אלו אין כל השפעה על הנתונים.

3. אנשים העובדים ביותר ממשרה אחת אצל מעסיקים שונים, ייספרו בסקרי משקי בית כמועסקים פעם אחת, ואילו בסקרי עסקים הם ייספרו פעם בעבור כל משרה שהם מחזיקים.

4. הנתונים משני המקורות אינם תואמים בגלל: הבדלים בהגדרות, בכיסוי החקירה, במקורות המידע, בשיטות איסוף הנתונים ובשיטות האמידה, וכן כתוצאה משונות המדגמים ומטעויות השבה.

שעות עבודה למעשה כוללות גם את השעות הנוספות, אך אינן כוללות שעות היעדרות בתשלום עקב חופשה, מחלה, מילואים וכו'.

שכר ומשכורת (= שכר): כל התשלומים ברוטו המופיעים בגיליונות התשלום והחייבים במס הכנסה, כגון שכר יסוד, תוספות (יוקר, ותק, משפחה וכו'), שכר שעות נוספות, הטבות, פרמיות, תשלומים חד-פעמיים כגון "משכורת חודש 13" והפרשי שכר בעבור תקופה קודמת ששולמו בחודש הדוח. כולל תשלומים בעבור שעות היעדרות בתשלום (מחלה, מילואים, חופשה וכו'). לא כולל הוצאות נוספות, כגון תשלומים לקרנות, מס מקביל ומס מעסיקים.

עלות עבודה: נוסף על הנתונים המתקבלים במסגרת מדדי התעסוקה והשכר החודשיים (שכר ברוטו, תשלומים חד-פעמיים והפרשי שכר לתקופה קודמת), מתקבלים גם נתונים חודשיים על עלות העבודה (שכר והוצאות עבודה נוספות) ששולמה בגין העסקת עובדים, כגון הפרשות לביטוח לאומי ולקרנות, מס מקביל, מס מעסיקים והסעת עובדים. מנתונים אלו, לאחר "החלקת" התשלומים החד-פעמיים (ראה הסבר להלן), חושב מדד סך כל התשלומים הקשורים בהעסקת עובדים – מדד עלות העבודה.

שיטת החלקה של התשלומים החד-פעמיים: בדרך כלל, תשלומים חד-פעמיים ותשלומים למפרע מתייחסים לתקופה של כמה חודשים. אין אפשרות לקבל מהמפעלים פירוט מדויק של תשלומים אלו לפי החודשים שאליהם הם מתייחסים. הואיל ויש תנודות ניכרות בגובה התשלומים החד-פעמיים, הוחלט לכלול בשכר, מדי חודש, ממוצע נע של התשלומים החד-פעמיים והתשלומים למפרע בארבעת החודשים האחרונים (חודש הדיווח ושלושה חודשים קודמים).

מדד עלות לשעת עבודה בתשלום מחושב כיחס בין מדד עלות העבודה לבין מדד שעות העבודה בתשלום, כולל שעות עבודה למעשה ושעות היעדרות בתשלום.

מדד שכר לשעת עבודה בתשלום מתקבל מחלוקת מדד שכר (למעט תשלומים חד-פעמיים והפרשי שכר בעבור תקופה קודמת) במדד שעות עבודה בתשלום (אלו הן שעות עבודה למעשה ושעות היעדרות בתשלום).

ערך המכירות (פדיון) במחירים שוטפים כולל את ערך המכירות לשוק המקומי, מכירות ליצוא, הכנסות מעבודות ותיקונים והכנסות מייצור מוצרים לשימוש עצמי וממסים, כגון מס קנייה ובלו ומס ערך מוסף. הפדיון אינו כולל סובסידיות ותמריצי יצוא.

ענפי התעשייה נחלקים ל-4 קבוצות לפי עצמה טכנולוגית:

תעשיות טכנולוגיה עילית כוללות ענפי אלקטרוניקה, ציוד לבקרה ופיקוח, מכונות למשרד ומחשוב, כלי טיס ותרופות.

תעשיות טכנולוגיה מעורבת-עילית כוללות ענפי כימיה (ללא ענף התרופות), מכונות, ציוד חשמלי וכלי הובלה (ללא כלי טיס).

תעשיות טכנולוגיה מעורבת-מסורתית כוללות ענפי כרייה וחציבה, גומי ופולסטיקה, מוצרי מתכת, ברזל ומינרלים אחרים ותכשיטים.

תעשיות טכנולוגיה מסורתית כוללות ענפי מזון, משקאות, טכסטיל, הלבשה, מוצרי עור, נייר, דפוס ועץ ומוצריו.

יד. אנרגיה

יחידת מידה: בסיכום כל צורות האנרגיה שבמאזן נעשה שימוש ביחידה "שעט"ן" – שווה ערך לטון נפט – השווה לערך קלורי של 10^7 מיליון קילו קלוריות על בסיס של "ערך קלורי נטו".

אנרגיה בסיסית (או אנרגיה ראשונית) היא האנרגיה המשמשת ישירות את המשק בפעילותו ללא גלגול ביניים כגון זיקוק. הכוונה לדלק גולמי או לגז טבעי (המשמש כחומר בעירה בתעשיות השונות), או לחשמל המופק בתחנות הידרו-אלקטריות.

אנרגיה מותמרת (או אנרגיה משנית): קטגוריה זו כוללת את האנרגיה המופקת מחומרים שהתקבלו באמצעות התמרה ממוצרי אנרגיה אחרים, כגון אנרגיה המתקבלת ממוצרי נפט שהופקו מנפט גולמי או אנרגיית חשמל המופקת בתחנות כוח תרמיות.

אנרגיה לרשות המשק (מכונה לעתים גם "סך הדרישה לאנרגיה בתוך המשק") – מסכמת את סך כל האנרגיה שעמדה לרשות המשק בתקופת הדיווח ומתקבלת מסיכום הנתונים האלה:

(א) הייצור המקומי של אנרגיה בסיסית, שהיא למעשה סך כל התפוקה של אנרגיה בסיסית (כמו דלק גולמי, גז טבעי או ניצול אנרגיה סולרית).

(ב) יבוא – לייצור המקומי של האנרגיה הבסיסית מתווסף היבוא של האנרגיה לכל צורותיה.

(ג) יצוא ותדלוק אניות – נתונים אלו, הכוללים גם מכירות לאזורי יהודה והשומרון וחבל עזה, מנוכים מסך הכל העומד לרשות המשק. למרות אי-העקיבות בכך, אין מנכים כאן את תדלוק המטוסים, וזאת כדי שיהיה אפשר להשוות את הנתונים לנתונים שבפרסומים הבין-לאומיים.

(ד) שינויים במלאי – גריעה של עליית המלאי או הוספת ירידתו מתייחסות למלאי אצל היבואנים, ספקי האנרגיה ויצרני האנרגיה בלבד. הן אינן כוללות את המלאי שבידי הצרכנים הסופיים.

(ה) הפרשים סטטיסטיים – ה"אנרגיה לרשות המשק" כוללת גם את הטעויות וההשמטות, הנובעות משימוש במקורות אינפורמציה לא-תלויים. הפרשים מבטאים הבדלים בזמן דיווח הנתונים ובהגדרות, טעויות מדידה וכו'.

ראה גם פרסומים מפורטים יותר בנושא האנרגיה בישראל בהוצאת הלמ"ס.

ייצור אנרגיה מותמרת: זרם מוצרי האנרגיה העובר להתמרה, לעתים בשלבים מספר. נתונים חיוביים פירושים ערך התפוקה של ייצור מוצרי נפט או תפוקת החשמל (בשעט"ן). נתונים שליליים פירושים ערך התזקיקים שבהם השתמשו (התשומות). ההפרש בין שני המספרים, בערך המוחלט, מבטא את ההפסדים בהתמרה. העמודה המתייחסת לכך בלוח יד/1 כוללת גם את השימוש העצמי באנרגיה והפסדים בהפצה ובחלוקה על ידי תחנות הכוח.

שימושים סופיים: רכיב זה מתייחס לשימוש הסופי של האנרגיה בצורותיה השונות בתקופת הדיווח על ידי הצרכנים. השינויים במלאי אצל הצרכנים נחשבים כחלק מהצריכה הסופית. הדבר כולל גם שימוש בחשמל שיוצר על ידי תחנות כוח במפעלי תעשייה לשימוש עצמי.

שימוש שלא כמקור אנרגיה: הנתונים כוללים את האנרגיה ששימושה היה אחר מאשר יצירת כוח, חום או מאור.

הערה: עקב תהליכי הפרטה במשק בשנים האחרונות ובהתאם לפקודת הסטטיסטיקה (הנוסח החדש), התש"ל"ב-1972, הלמ"ס מנועה מלפרסם את נתוני מאזן האנרגיה החל בשנת 2007.

טו. בינוי

התחלה וגמר של בנייה (נתונים פיזיים) (לוחות טו/1-טו/6, טו/8)

הנתונים על הבנייה מבוססים על דיווח לגבי היתרי בנייה, המתקבל מרשויות מקומיות ומועדות לתכנון ולבנייה מקומיות; על קובץ מינהלי המתקבל ממשרד הבינוי והשיכון; על דוח של משרד הפנים על גזרי דין בנושא בנייה בלתי חוקית ועל איסוף נתונים מקבלנים ומחברות בנייה במסגרת סקר שדה של הלמ"ס.

נתוני הבנייה כוללים את הבנייה האזרחית בארץ המדווחת ללמ"ס על גבי טופסי היתרי בנייה המונפקים על ידי הוועדות המקומיות לתכנון ולבנייה. הנתונים כוללים אומדנים של פיגורים בדיווח ושל בנייה ללא היתר של הרשות המקומית, אך לא את הבנייה של משרד הביטחון וצה"ל. הנתונים אינם כוללים גם: קרוונים ומגורונים, הקמת חממות וסככות למיניהן, בנייה מחוץ לגבולות יישובים מוכרים ומוקדי תעסוקה וחינוך, בנייה שעבורה לא נמסר דיווח ללמ"ס על גבי היתרי בנייה, ובנייה בלתי חוקית למגורים שלא נרשמה בדוח של משרד הפנים.

יוזם בנייה: מתכנן הבנייה (מי שקובע את המיקום, את התקן ואת השטח) והמפקח עליה.

בנייה ביזמה ציבורית: בנייה ביזמת הממשלה, המוסדות הלאומיים, הרשויות המקומיות או החברות שבשליטתם המלאה של גופים אלו.

בנייה ביזמה פרטית: בנייה שאינה ביזמה ציבורית.

שלב בנייה: השלבים העיקריים של בנייה הם: היתר בנייה, התחלת בנייה, בנייה פעילה וגמר בנייה.

היתר בנייה: אישור בנייה שהנפיקה ועדה לתכנון ולבנייה, המאפשר למבקש ההיתר להתחיל בבנייה.

התחלת בנייה: התחלת חפירת היסודות של בניין. מועד התחלת הבנייה של דירה הוא מועד התחלת הבנייה של הבניין שבו היא ממוקמת.

בניין: מבנה נפרד מכוסה בגג, שנבנה לשימוש קבוע, מאפשר כניסת אנשים, ומתאים או מיועד להגנה על בני אדם, על חיות או על חפצים. המונח בניין מופיע בפרסומי הלמ"ס במשמעות בניין חדש.

בניין בבנייה פעילה: בניין בתהליך בנייה פעיל. לא כולל בניינים שבנייתם הופסקה.

דירה בבנייה פעילה: דירה שהבניין שבו היא ממוקמת נמצא בתהליך בנייה פעיל. לא נכללות דירות שבנייתן הופסקה.

גמר בנייה: השלמת הבנייה של בניין או תחילת השימוש במחצית שטחו לפחות (המוקדמת מהן). הסטטיסטיקה של גמר בנייה מתייחסת למספר הדירות או הבניינים שבנייתם הושלמה. גמר בנייה של דירה הוא גמר הבנייה של הבניין שבו היא ממוקמת. לעומת זאת, במשרד הבינוי והשיכון נכללות במניין הדירות הגמורות כל הדירות שבנייתן הסתיימה, גם אם עדיין לא הסתיימה בנייתן של לפחות 50% מהדירות בבניין.

חודשי בנייה: מספר החודשים מהתחלת הבנייה עד גמר הבנייה. בחישוב ממוצע חודשי הבנייה של בניינים ניתן משקל שווה לכל בניין, ללא קשר למספר הדירות שבו. חישוב ממוצע חודשי הבנייה של דירות מתבסס על חודשי הבנייה של הבניינים, בשקלולם לפי מספר הדירות שבהם. לדוגמה: נבנו שלושה בניינים – בניין בן 30 דירות נבנה במשך 28 חודשים, בניין בן 20 דירות נבנה במשך 26 חודשים ובניין בן 10 דירות נבנה במשך 20 חודשים. ממוצע חודשי הבנייה של בניין הוא 24.6 (ממוצע של 28, 26 ו-20 חודשים). ממוצע חודשי הבנייה של דירה בבניין הוא $26.0 = 30 \times 28 + 20 \times 26 + 10 \times 20$ מחולק ב-60 דירות (= 26.0).

שטח בנייה: סך כל השטח של כל הקומות בבניין. השטח נמדד בין הקצוות של הקירות החיצוניים. בבניינים בני שתי דירות ויותר הוא כולל גם שטחים משותפים. בישראל, בבנייה על פי היתר מכוח

תכנית שהופקדה החל ביום 1 בינואר 2010, שטח מרפסת מקורה כלול בשטח הבנייה; שטח מרפסת שאינה מקורה אינו כלול. בבנייה מכוח תכנית שהופקדה לפני 1 בינואר 2010, חלים הכללים האלה:

1. מרפסת הבולטת מקירותיו החיצוניים של בניין ושטחה עד 14 מ"ר אינה כלולה בשטח המותר לבנייה, ובתנאי ששטחן הכולל של כל המרפסות האלה בבניין אינו עולה על 12 מ"ר כפול מספר הדירות בבניין.
  2. אם שטחן הכולל של מרפסות אלו עולה על האמור בכלל 1, ייכלל השטח העודף בשטח העיקרי לבנייה.
- מקור: משרד הפנים.

שטח דירה: השטח המשותף בבניינים בני שתי דירות ויותר.

מחוז: המחוזות הוגדרו לפי החלוקה המנהלית הרשמית של מדינת ישראל שלפיה קיימים 6 מחוזות. בשנת 1982 נוספו למחוז הצפון תושבי הגולן במסגרת נפת גולן. משנת 1972 כולל יישובים ישראלים באזורי יהודה והשומרון וחבל עזה. מאוגוסט 2005 כולל יישובים ישראלים באזור יהודה והשומרון.

שטח תוספת בנייה למגורים: שטח של חדר או של חדר שירות שנבנו כתוספת לדירה קיימת. לא כולל סגירת מרפסת.

בניין למגורים: בניין שלפחות מחציתו מיועדת למגורים. כולל בנייני הוסטלים, דיור מוגן, ופנימיות. לא כולל מלונות, אכסניות, בנייני "קלאב הוטל" (נכללים בבנייה להארכה), בתי חולים ובתי אבות סיעודיים (נכללים בבנייה לבנייני ציבור). בנייני מגורים כוללים בניינים צמודי קרקע ובניינים אחרים. בבניין צמוד קרקע לכל דירה כניסה משלה ממפלס הקרקע. לגבי בניינים למגורים מובאים נתונים על מספר הקומות ועל מספר הדירות שבהם.

דירה: חדר או מערכת חדרים ושטח עזר בבניין קבוע או בחלק נפרד שלו שהוקמו, נבנו מחדש או הומרו למטרת מגורים. לדירה גישה לרחוב (גישה ישירה, דרך גינה, או דרך שטח אחר) או לחלל משותף בתוך הבניין (חדר מדרגות, מעבר, אולם וכו'). חדרים נפרדים למגורים שהוקמו, נבנו מחדש או הומרו כדי לשמש חלק מדירה נחשבים במניין הדירות לחלק מאותה דירה.

חדר: חלל בדירה המוקף קירות המגיעים מהרצפה עד התקרה או עד הגג. "חצי חדר" נחשב לחדר. חדר שירות (כגון בית שימוש, חדר רחצה, מטבח, חדר אחסון) אינו נחשב לחדר. במסגרת נושא בניין, ניתן מידע על דירות הנבנות למגורים ועל החדרים שבהן. בשלב בניית הדירות אין מידע על השימוש שיעשה בהן ובחדרים לאחר האכלוס.

חדר נוסף: חדר שנבנה כתוספת לדירה קיימת.

קומה בבניין: כל קומה, כולל קומת קרקע (הקומה שמעל יסודות הבניין), אך לא כולל קומת עמודים מפולשת (ללא קירות) וקומות מתחת לקומת הקרקע. קומת קרקע איננה בהכרח קומת הכניסה לבניין.

ייעוד בנייה: המטרה שלשמה נבנה הבניין: למגורים או שלא למגורים – להארכה, למסחר ולשירותים עסקיים, לתעשייה ולחקלאות וכן בנייני ציבור.

נתוני הבנייה מתייחסים לייעודים האלה:

(א) **בנייה למגורים:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים למגורים. כולל בניית הוסטלים, דיור מוגן ופנימיות.

(ב) **בנייה שלא למגורים:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים להארכה, למסחר ולשירותים עסקיים, לתעשייה ולחקלאות וכן בנייה של בנייני ציבור.

1. **בנייה להארכה:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים לאירוח תיירים מחו"ל ומישראל, כגון: בית מלון, פנסיון, אכסניה, צימר, בית מרגוע, בית הבראה, מתנה קיט ונופש, דירת נופש (כגון דירה הנבנית בשיטת "קלאב הוטל"). לא כולל בניית הוסטלים, דיור מוגן, ופנימיות (בנייתם נכללת בבנייה למגורים).

2. **בנייה למסחר ולשירותים עסקיים:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים למסחר, לעסקים, לשירותים אישיים ולמשרדים. לדוגמה: מספרה, מכבסה, משרד אדריכלים.

3. **בנייה לתעשייה:** בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים לתעשייה ולמלאכה. לדוגמה: מפעל לייצור תרופות, מפעל לייצור רכיבים אלקטרוניים, מפעל לייצור מוצרי פלדה וברזל.

4. **בנייה של בנייני ציבור** : בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים למתן שירותים לציבור – שירותי חינוך, בריאות, סעד, דת, מינהל ממשלתי, בידור, ספורט, תחבורה, תקשורת, אחסנה ומקלטים ציבוריים. לדוגמה: בית ספר, מרפאה, מתנ"ס, בית חולים, בית אבות.
5. **בנייה לחקלאות**: בניית בניינים ותוספות בנייה המיועדים למשקים חקלאיים, כגון: רפת, לול, אורווה, דיר, בית אריזה, מחסן חקלאי. לא כולל בניית חממות ובריכות דגים.

סקר דירות חדשות למכירה בבנייה ביזמה פרטית (לוח טו/7)

הסקר מתבצע כנספח לסקר "התחלות וגמר בנייה ביזמה פרטית". סקר זה מבוסס על דיווח לגבי היתרי בנייה, המתקבל מרשויות מקומיות ומוועדות מקומיות לתכנון ולבנייה. המידע מתקבל באמצעות ראיונות בטלפון ובפקסימיליה. בראיונות אלו נבדק מספר הדירות למכירה, לפי מאפיינים שונים, בפריסה ארצית.

דירה בבנייה פעילה: דירה בבניין שנמצא בתהליך בנייה פעיל. לא כולל דירות שבנייתן הופסקה.

דירה חדשה: דירה בבניין שנמצא במועד הסקר בתהליך בנייה פעיל, או שבנייתו נסתיימה וטרם חלפו מאז 15 חודשים.

דירה חדשה למכירה: דירה חדשה שנבנתה למטרת מכירה, ושבמועד הסקר לא היה קיים לגביה חוזה מכירה חתום או לא שולמו על חשבונה דמי קדימה.

דירה חדשה שלא למכירה: דירה (ראו הגדרה לעיל), שנבנתה לשימוש עצמי של בעל הקרקע, ל"בנה ביתך", לקבוצת רכישה, להשכרה, להוסטל, לדיר מוגן או למעון, כולל אומדן לבנייה בלתי חוקית.

דירה חדשה שנמכרה: דירה חדשה שעמדה למכירה (ראה הגדרת דירה חדשה למכירה) ונחתם לגביה חוזה מכירה, או שולמו על חשבונה דמי קדימה. כולל דירות שנמכרו בעסקות משולבות.

חודשי הימצאות דירה שנמכרה בשוק הדירות החדשות טרם מכירתה: מספר החודשים מחודש התחלת הבנייה של הבניין שבו הדירה ממוקמת עד החודש שבו נמכרה.

חודשי הימצאות דירה למכירה בשוק הדירות החדשות: מספר החודשים מחודש התחלת הבנייה של הבניין שבו הדירה ממוקמת עד למועד הסקר.

חודשי היצע: אומדן של מספר החודשים שיעברו עד שכל הדירות שנתרו למכירה בסוף חודש יימכרו, בהנחה שקצב מכירתן בחודשים אלו יהיה זהה לקצב המכירה שנרשם באותו חודש. המספר מחושב כיחס בין מספר הדירות שנתרו למכירה בסוף חודש לבין מספר הדירות שנמכרו במהלך אותו חודש. לדוגמה: במהלך חודש מסוים נמכרו 1,000 דירות, ובסופו נותרו למכירה 9,000 דירות. מספר חודשי ההיצע הוא 9 (9,000 מחולק ב-1,000).

עבודות הנדסה אזרחית (נתונים פיזיים) (לוח טו/9)

מקורות

דיווחים על ביצוע עבודות הנדסה אזרחית מתקבלים מרשויות מקומיות ומחברות. להלן הרשויות המקומיות (לפי סדר א"ב) המדווחות על עבודות הנדסה אזרחית: אבו-בסמה, אבו סנאן, אום אל-פחם, אופקים, אור יהודה, אור עקיבא, אילת, אכסאל, אעבליו, אריאל, אשדוד, אשקלון, אשתאול, באקה-ג'ת, באר טוביה, באר שבע, בית אריה, בית שאן, בית שמש, ביתר עילית, בני ברק, בענה, בת ים, גבעת זאב, גבעת שמואל, גבעתיים, ג'דידה-מכר, גדרה, גן יבנה, גני תקווה, ג'סר אל-זרקה, דאלית אל-כרמל, דימונה, דייר אל-אסד, הוד השרון, הרצלייה, זכרון יעקב, חדרה, חולון, חיפה, טבריה, טורעאן, טייבה, טירה, טירת כרמל, טמרה (יזרעאל), יבנה, יהוד, יפיע, יקנעם עילית, ירושלים, ירכא, כוכב יאיר, כפר יונה, כפר כנא, כפר מנדא, כפר סבא, כפר קאסם, כפר קרע, כסיפה, כרמיאל, לוד, מבשרת ציון, מגאר, מגיד אל-כרום, מגדל העמק, מודיעין-מכבים-רעות, מודיעין עילית, מטולה, מעלה אדומים, מעלה עירון, מעלות-תרשיחא, נהרייה, נס ציונה, נצרת, נצרת עילית, נשר, נתיבות, נתניה, סאג'ור, סחינין, עכו, עספיה, עפולה, עראבה, ערד, ערערה, ערערה-בנגב, פרדס חנה-כרכור, פתח תקווה, צפת, קדימה-צורן, קלנסווה, קציר-חריש, קריית אונו, קריית ארבע, קריית אתא, קריית ביאליק, קריית גת, קריית טבעון, קריית ים, קריית מוצקין, קריית מלאכי, קריית שמונה, ראש העין, ראשון לציון, רהט, רחובות, ריינה, רמלה, רמת גן, רמת השרון, רעננה, שדרות, שוהם, שפרעם, תל אביב-יפו, תל מונד ותל שבע.

כמו כן מדווחים הגופים האלה: משרד הבינוי והשיכון, הסוכנות היהודית, הקרן הקיימת לישראל, חברת מקורות, הגיחון, ארגון עובדי המים, החברה הלאומית לדרכים בישראל, חברת נתיבי איילון, חברת מוריה, חברת כביש חוצה ישראל, חברת יורם גדיש, חברת יפה נוף תחבורה ותשתיות, חברת לודן תשתיות ובינוי וחברת מקיף פיתוח ותשתיות.

הנתונים על סלילת כבישים ועל הנחת צינורות מים, ביוב ותיעול מבוססים על דוחות שהתקבלו מהמקורות השונים, תוך ניפוי כפילויות. הנתונים כוללים את העבודות שבוצעו בתחום הרשויות המקומיות ושדיווחו עליהן הן הרשויות המקומיות עצמן והן החברות. נתונים על עבודות הנדסה אזרחית, המבוצעות בתחומי רשויות שמהן לא מתקבל דיווח, נמסרים ללשכה רק על ידי המבצעים (החברות).

סיכום הנתונים על סלילת כבישים כולל גם את עבודות הסלילה של הכבישים העוקפים ושל כבישי הגישה ליישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון (עד 2005 – אזורי יהודה והשומרון וחבל עזה), וכן את סלילת הכבישים הפנימיים ביישובים אלו באותם אזורים. הסיכום אינו כולל את יתר הכבישים שנשללו באזורים אלו: כבישים ראשיים וכבישים אזוריים (למעט הכבישים העוקפים הנ"ל).

סיכום הנתונים על הנחת צינורות מים, ביוב ותיעול כולל גם את העבודות שבוצעו בעבור היישובים הישראליים באזור יהודה והשומרון.

הנתונים לשנת 2005 משקפים שינויים שחלו עקב פינוי היישובים הישראליים מחבל עזה ומצפון השומרון במסגרת חוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה-2005.

התחלת עבודות הנדסה אזרחית: התחלה של עבודת יישור, חפירה או חציבה לצורך סלילת כביש, הרחבתו או שיקומו, הנחת צינורות מים, ביוב או תיעול.

גמר עבודת הנדסה אזרחית: גמר עבודה של סלילה, הרחבה או שיקום של כביש הוא פתיחת הכביש לתנועת כלי רכב. גמר עבודה של הנחת צינורות מים, ביוב או תיעול הוא קבלת העבודה על ידי מזמין העבודה. גמר עבודה אינו רק סיום כל העבודה אלא גם סיום קטע שלה.

כביש: חלק דרך המשמש לתנועת כלי רכב מכל הסוגים, הנסלל בדרך כלל בחפירה או בחציבה, במילוי בשכבות מחומרים שונים ובכבישתם במכבש. כביש אינו כולל את שולי הדרך. עד 2004 כלל המונח כביש גם דרכים לא סלולות.

סוג הסלילה:

1. **סלילת כביש:** סלילת כביש חדש, המשמש בעיקר לתנועת כלי רכב.
2. **הרחבת כביש:** תוספת של לפחות נתיב נסיעה אחד לרוחבו של כביש קיים. לא כולל הרחבה של שולי הדרך בלבד. לגבי כביש שהורחב מובאים נתונים הן על השטח שהתווסף והן על אורך הקטע שהורחב. לדוגמה: קטע כביש באורך 2 ק"מ הורחב ב-2 מטרים. שטח הכביש שהתווסף הוא 0.004 קמ"ר (4,000 מ"ר) ואורך הקטע שהורחב הוא 2 ק"מ.
3. **שיקום כביש:** הריסת כביש ישן או שכבות ממנו וסלילתו מחדש. לא כולל תיקוני כביש, כגון תיקונים בציפוי העליון. לגבי כביש ששוקם מובאים נתונים הן על השטח ששוקם והן על אורך הקטע ששוקם (ראה דוגמה בהגדרת הרחבת כביש לעיל).

הנחת צינור מים: הנחת צינור מים ראשי והסתעפויותיו (עד לחיבור לבניין או למתקן) לצורך הולכת מים, וכן הנחת צינור מים קבוע להשקיה. לא כולל הנחת צינור מים המחבר בין הרשת הראשית לבניין או למתקן, הנחת צינור מים זמני או נייד, ותיקון של צינור מים.

הנחת צינור ביוב: הנחת צינור ביוב ראשי והסתעפויותיו (עד לחיבור לבניין או למתקן) לצורך ריכוז מי שפכים והוצאתם.

הנחת צינור תיעול: הנחת צינור תיעול ראשי והסתעפויותיו (עד לחיבור לבניין או למתקן) לצורך ריכוז מי גשמים והוצאתם.

ט.ז. מסחר ושירותים

מדדי פדיון בענפי המסחר והשירותים (לוח ט/1)

הנתונים מבוססים על מדגם חודשי שהוצא בשנת 2004 מתוך מרשם העסקים של הלמ"ס. המדגם מעודכן מדי חודש בנתוני עסקים חדשים שנפתחים, ומדי שנה הוא עובר תהליך של ריענון. הפדיון במרשם מעודכן באמצעות נתונים ממע"מ; פעם בחודש עבור עסקים גדולים (17% מהעסקים, שפדיונם מהווה 90% מכלל הפדיון), ופעם בחודשיים עבור עסקים קטנים. כדי לאפשר את בניית הסדרה, נתוני הפדיון של המדווחים המחויבים לדוח פעם בחודשיים מחולקים לשני החודשים שאליהם מתייחס הדיווח, כך שחלקם היחסי של נתונים אלה יתאים לנתוני הפדיון של המדווחים פעם בחודש. יש לציין כי הנתונים בסדרה זו אינם כוללים נתונים של מדווחים המחויבים לדוח פעם בשנה.

סך פדיון מע"מ כולל: פדיון חייב במע"מ, פדיון בשיעור מע"מ 0, ופדיון שאינו חייב במע"מ.

עבור ענפי המסחר והשירותים מתפרסמת בירחון סדרה של מדדים חודשיים במחירים קבועים (על בסיס 2004=100). פדיון הענפים נוכה על פי מדדי המחירים המתאימים לכל ענף מתוך המדדים המפורטים במדד המחירים לצרכן. (ליתר הענפים, בכלל זה ענפי התחבורה, התקשורת והחקלאות, התעשייה, חשמל ומים ובנייה, המדדים במחירים קבועים מתפרסמים במאגר הנתונים של הלמ"ס. לסדרת המדדים במחירים קבועים נערך ניכוי עונתיות וחישוב מגמה בעזרת שיטה שפותחה בלמ"ס, אשר מאפשרת אמידה בו-זמנית של השפעת תאריכי החגים ומספר ימי הפעילות הנהוגים בישראל, ואשר מבוססת על השיטה X-12-ARIMA. להסבר מפורט ומעודכן ראה: [הגורמים העונתיים וגורמי ההתאמה מראש ל-2011, מגמות ל-2007-2011](#).

רשתות שיווק (לוח ט/2)

הנתונים מבוססים על חקירה מפקדית של חנויות שבהן כל המכירות, או עיקרן, הן קמעוניות.

אוכלוסיית הסקר כוללת **רשתות שיווק** שבבעלותן כמה חנויות (לפחות שלוש) השייכות לאותה הרשת. חנויות אלו מוכרות, בדרך כלל, סוג אחיד של סחורות (כגון מזון, הלבשה, הנעלה ודלק). לא כולל חנויות לכלי רכב. כולל גם חנויות כל-בו המוכרות באותה חנות סוגי סחורה שונים במחלקות נפרדות (הלבשה, הנעלה, הריטים, כלי בית וכו'), והמנהלות חשבונות נפרדים לכל מחלקה.

ערך המכירות: ערך כל הסחורות שהעסק מכר בחודש הדו"ח (סחורות בבעלות העסק וסחורות בבעלותם של אחרים שנמכרו תמורת דמי עמילות), הן במזומנים והן באשראי, בניכוי הנחות והחזרות, במחירים שהקונים שילמו (כולל מסים עקיפים ומס ערך מוסף). לא נכללים תקבולים בעבור סחורות שנמכרו לפני חודש הדוח או מקדמות על חשבון סחורות שנמכרו אחרי חודש הדוח.

השינויים בערך המכירות בחנויות אלו אינם משקפים בהכרח את השינויים בערך המכירות של מוצרי צריכה בכלל המסחר הקמעוני. ההבדל קיים כאשר יש מעבר של קונים ממסגרת המסחר הרגיל למסגרת חנויות של רשתות השיווק הנחקרות, מסיבות שונות, כגון פתיחת סניפים חדשים, רכישה של חנויות קיימות, מבצעים מיוחדים וכו'. בגלל התנודות הגדולות בנתונים החודשיים שלא מוסברות בעונתיות הרגילה, מוצע להשתמש בנתוני המגמה בעת ניתוח הנתונים.

מדד ערך המכירות במחירים קבועים מתקבל על סמך סדרת הנתונים במחירים שוטפים, לאחר ניכוי של השינויים במחירים. פעולת ניכוי שינויי המחירים נעשית בעזרת מדד המחירים לצרכן לפי קבוצות סחורות. מאחר שקבוצות הסחורות במדד זה אינן זהות לקבוצות הסחורות הנמכרות ברשתות השיווק, הותאמו הפרטים בכל קבוצה לפי הקרבה המרבית האפשרית.

בשנת 2009 עודכן סקר רשתות השיווק על ידי הכללת רשתות שיווק נוספות מכל ענפי המסחר. הבסיס שונה משנת 2002 לשנת 2008.

החל בשנת 2009 מחושבים המדדים על בסיס ממוצע 2008=100.0. המדדים לשנים קודמות (2002-2007), שהיו מבוססים על ממוצע 2002=100.0, שורשרו בהתאם. כדי לאפשר מדידת שינויים שחלו בין שתי תקופות כאשר מדדי התקופות אינם על אותו בסיס, יש לחלק את המדדים על בסיס 1995=100.0 במדד שנתי ממוצע לשנת 2002 על בסיס 1995=100.0 (באותה קבוצת סחורות), ולהכפיל ב-100.

מקורות: הנתונים על המכירות לפי קבוצת סחורות מתקבלים מדי חודש מהחברות השייכות לאוכלוסיית הסקר.

אספקה של מוצרי צריכה בני-קיימה (לוח ט/3)

נתוני הייצור המקומי מתייחסים לשלב של יציאת המוצרים מהמפעל, ונתוני היבוא – לשלב של שחרור המטען מהמכס. הנתונים על היבוא כוללים גם מוצרים הפטורים באופן חלקי או מלא מתשלום מכס.

הנתונים מתייחסים לאספקת מוצרים לשוק המקומי ולא למכירתם לצרכנים. האספקה יכולה להיות שונה מהמכירה לצרכנים עקב שינויים במלאי המוצרים הנמצא אצל הסוחרים.

מכוניות: מכוניות נוסעים חדשות (לא כולל מוניות). החל בשנת 2003 כולל גיפים ומיני-ונים מסוגים שונים.

מקלטי טלוויזיה: מכשירים ביתיים.

מכונות כביסה: מכונות ביתיות שנפח המכל שלהן אינו עולה על 90 ליטר.

מכונות לייבוש כביסה: מכונות ביתיות שקיבולת הבד היבש שלהן אינה עולה על עשרה ק"ג.

מדיחי כלים: מכשירים ביתיים.

מקררים ומקפיאים: מקררים ומקפיאים לשימוש ביתי.

מכשירי די-וי-די וויזואל: מכשירים ביתיים. החל בינואר 2008, מכשירי הווידאו מדווחים יחד עם מכשירי הדי-וי-די.

מזגני אוויר: מזגנים עד 5 טון קירור (מזגן מפוצל ומיני-מרכזי).

מקורות: הנתונים על הייצור המקומי של מזגני אוויר התקבלו מן היצרנים עד דצמבר 2009, ומאז הופסק איסוף הנתונים. נתוני היבוא מתקבלים מאגף המכס והבלו.

שירותי הארחה (לוח ט/4)

מלונות תיירות

חדרים: חדרים שיש בהם לפחות מיטה אחת המיועדת לאורחים, אף אם בית המלון סגור עונתית. לא כולל: חדרי צוות, חדרי משרד, חדרי אוכל, אולמות, מחסנים, חדרים או דירות שאינן להשכרה לאורחי המלון וכד'. מערכת חדרים (suite) נחשבת חדר אחד.

במספר החדרים נכללים גם חדרים במלונות שנסגרו זמנית (עקב שיפוצים או עונתיות).

מיטות: המיטות הקבועות בבתי המלון בחדרים הנ"ל. מיטה כפולה נחשבת שתי מיטות. לא כולל: מיטות תינוק ומיטות לילדים שאינן קבועות.

אורח: אורח, לרבות ילד, שנרשם בבית המלון ולן בו לפחות לילה אחד (כולל אורחים הפטורים מתשלום). אורח שעזב את בית המלון ונרשם בו שנית (גם אם באותו חודש) נחשב במניין האורחים כשני אורחים נכנסים.

תייר: אורח שנרשם בכניסתו לבית המלון על פי דרכון זר (כולל גם עובדים זרים ודיפלומטים).

ישראלי: אורח שנרשם בכניסתו לבית המלון על פי תעודת זהות ישראלית, כולל עולים חדשים ועולים בכוח, וכן אורחים מיהודה והשומרון (עד 2005 – יהודה והשומרון וחבל עזה).

לינות: כל הלינות של האורחים הנ"ל בבתי המלון, למעט הלינות של בעלי דירות פרטיות במלון, שאינן להשכרה לאחרים. שהות של לילה אחד בבית המלון של אורח אחד בחדר שבו שתי מיטות או מיטה כפולה, או במערכת חדרים (suite), נחשבת כלינה אחת.

לינות אפשריות (מיטות): מספר המיטות (כמוגדר לעיל) כפול מספר הלילות שבית המלון היה פתוח בתקופה הנסקרת.

אחוז תפוסה של מיטות: סך כל הלינות בבתי המלון בתקופה הנדונה, מחולק בסך כל הלינות האפשריות, מבוטא כאחוז.

חדרים אפשריים: מספר החדרים (כמוגדר לעיל) כפול מספר הימים שבית המלון היה פתוח בתקופה הנסקרת.

אחוז תפוסה של חדרים: סך כל החדרים התפוסים בבתי המלון הפתוחים, מחולק בסך כל החדרים האפשריים באותם בתי המלון בתקופה הנסקרת, מבוטא כאחוז.

תעסוקה, שכר ופדיון

משרות (קודם: מועסקים): משרות שכיר וכן בעלים ובני משפחה שעבדו בבתי המלון הנ"ל ללא שכר. בבתי הארחה בקיבוצים ובמושבים השיתופיים נכלל גם מספר המשרות שאותן מאיישים חברי המשק ומתנדבים שאינם מקבלים שכר (המסווגים כבעלים ובני משפחה). לא כולל עובדים המועסקים באמצעות חברות כוח אדם.

משרות שכיר (קודם: שכירים): העובדים שעבדו בבית המלון לפחות יום אחד בחודש הדו"ח וקיבלו שכר, כולל עובדים במשרה חלקית ובעלי מניות שעבדו בבית המלון תמורת שכר.

שכר: כל הסכומים המופיעים בגיליונות השכר והחייבים במס הכנסה (לפני ניכוי מסים) בעבור חודש הדו"ח, כולל: שכר יסוד, תשלום בעבור שעות נוספות, תוספות (יוקר, ותק, משפחה), דמי נסיעה, פרמיות, דמי הבראה וכיו"ב. לא כולל הוצאות נוספות (הוצאות סוציאליות).

פדיון: פדיון ברוטו (כולל מס ערך מוסף) מלינות ומהשכרת חדרים לתקופה ממושכת, וכן פדיון משירותים אחרים, כגון מארגון מסיבות, אירועים וימי עיון, מהשכרת אולמות וחנויות, מארוחות וממשקאות, מברים, ממועדוני לילה, מבריכות, משהות ביום ללא לינה ומפיקדונות להזמנות שבוטלו. כמו כן כולל תשלומים שהתקבלו מהעובדים (בעד ארוחות, דיור וכד'). לא כולל סובסידיות, תמריצים ופיצויים מיוחדים.

מלוונות אחרים

קטגוריה זו כוללת מלוונות ומסגרות אירוח אחרות (שאינם מלוונות תיירות) שאינם מוגדרים באחת מן הקבוצות האלה: "אכסניות נוער החברות באגודת אכסניות הנוער", "אירוח כפרי בקיבוצים ובמושבים שיתופיים", "אירוח כפרי אחר", "אכסניות בבתי ספר שדה" ו"אכסניות נוצריות" (ראו הגדרות לחלק מקטגוריות אלו להלן).

הנתונים ל"מלוונות אחרים" מתקבלים באמצעות מדגם. ב-1997 הוצא מדגם חדש.

אכסניות נוער

אכסניות נוער החברות ב"אגודת אכסניות הנוער" (ביניהן אחת בגוש עציון).

אירוח כפרי בקיבוצים ובמושבים שיתופיים

במהלך שנת 1996 הוחל בסקירת פלח שוק זה.

כל מקומות האירוח ה"אחר" הקיימים בקיבוצים ובמושבים שיתופיים, שאינם נסקרים במסגרת הסדרות האחרות, דהיינו יחידות אירוח בודדות (חדרים, דירות), אכסניות, חינוכי קמפינג, "מרכזי סמינרים" וכיו, למעט בתי הארחה הרשומים כמלוונות תיירות (ראה לעיל), אכסניות נוער החברות באגודת אכסניות הנוער וכן בתי ספר שדה הממוקמים בקיבוצים (ראה להלן).

אירוח כפרי פרטי

משנת 2005 הוחל בסקירת פלח שוק זה.

כל חדרי האירוח ביישובים כפריים, למעט אלה שבקיבוצים ובמושבים שיתופיים.

בתי ספר שדה

בתי ספר שדה השייכים לחברה להגנת הטבע מפעילים כמה תכניות: הדרכת מטיילים, פעילות עם האוכלוסייה בסביבה הקרובה, חקר האזור ופעילות מעשית של שמירת הטבע, הנוף ואיכות הסביבה. בתי ספר שדה מפעילים גם אכסניות.

נתונים מפורטים על תיירות ושירותי הארחה מופיעים בדעון סטטיסטי לתיירות ולשירותי הארחה, ובפרסום בנושא תיירות, בהוצאת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.¹

¹ האחרון: הלמ"ס, תיירות 2009, פרסום מיוחד 1427, ירושלים, 2011.

יז. תחבורה ותקשורת

פדיון ונתונים פיזיים

הנתונים מבוססים על דיווח ישיר של החברות העיקריות בכל אחד מהענפים.

שירותי אוטובוסים בקוים קבועים: שירותי אוטובוסים (כולל אוטובוסים זעירים) הפתוחים לקהל הרחב במכירה חופשית ופועלים לפי לוח זמנים ולפי מסלולי נסיעה קבועים. אינו כולל: אוטובוסים בחברות שעיקר עיסוקן נסיעות מיוחדות.

נסועה (קילומטריז'): מספר הקילומטרים שכלי רכב מנועי נסע בתקופה נתונה.

טיסת שכר: טיסה שלצורך ביצועה מארגן הטיסה חוכר קיבולת של מטוס מחברת תעופה כלשהי. החכירה יכולה להיות לטיסה אחת או לסדרת טיסות.

תאונות דרכים עם נפגעים

תאונת דרכים עם נפגעים: תאונת דרכים שמעורב בה כלי רכב בנסיעה אחד לפחות, ושנפצע בה או נהרג בה אדם אחד לפחות.

הנתונים כוללים רק תאונות דרכים שדווחו למשטרת ישראל. משטרת ישראל אינה רושמת תאונות שבהן מעורב רכב צבאי בלבד. בנתוני הלמ"ס קיימת הבחנה בין תאונה שהוגדרה במשטרה כתאונה שנחקרת על ידי המשטרה (תיק ת"ד) לבין תאונה שאינה נחקרת (תיק כללי עם נפגעים). כמו כן, קיימת בנתוני הלמ"ס הפרדה בין נתונים כלל ארציים (ללא אזור יהודה והשומרון) לבין נתוני תאונות שהתרחשו באזור יהודה והשומרון. הלוחות שבפרסום זה אינם כוללים מידע על תאונות שאירעו באזור יהודה והשומרון.

חומרת התאונה נקבעת על פי הפגיעה הקשה ביותר:

תאונת דרכים קטלנית: תאונת דרכים שנהרג בה אדם אחד לפחות, או נפצע בה אדם אחד לפחות ונפטר מפצעיו בתוך 30 יום.

תאונת דרכים קשה: תאונת דרכים שנפצע בה קשה אדם אחד לפחות, ושלא נהרג בה שום אדם.

תאונת דרכים קלה: תאונת דרכים שנפצע בה קל אדם אחד לפחות, ושלא נהרג בה או נפצע בה קשה שום אדם.

חומרת הפגיעה:

הרוג בתאונת דרכים: אדם שנהרג בתאונת דרכים או אדם שנפצע בתאונת דרכים ונפטר מפצעיו בתוך 30 יום.

פצוע קשה בתאונת דרכים: אדם שנפצע בתאונת דרכים ואושפז בבית חולים 24 שעות או יותר, ולא לצורך השגחה בלבד.

פצוע קל בתאונת דרכים: אדם שנפצע בתאונת דרכים ולא אושפז בבית חולים, או אושפז פחות מ-24 שעות, או אושפז לצורך השגחה בלבד.

נתונים והסברים מפורטים בנושא תחבורה ותקשורת מופיעים [ברבעון לסטטיסטיקה של תחבורה](#) באתר הלמ"ס באינטרנט בלבד, ובפרסומים אחרים המופיעים באתר האינטרנט של הלמ"ס.

יח. סדר ציבורי

הנתונים הם נתונים חודשיים המתקבלים ממשטרת ישראל על תיקים שנפתחו במשטרה, כולל תיקי חקירה: פרטי אירוע (פ"א) – אירועים פליליים שנרשמו במשטרה, ותיקי אי-תביעה (א"ת).

העברות הנכללות הן מסוג פשעים ועוונות, למעט עברות תעבורה ועברות על חוקי עזר.

בכל תיק חקירה ייתכנו מספר עברות, אולם הנתונים מייצגים את העברה החמורה ביותר בתיק החקירה.